СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 42. Джерзі Ситі, Н. Дж., понеділок, 21-го лютого 1938. No. 42. Jersey City, N. J., Monday, February 21, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ ЗРІВНОВАЖУЄ ЦІНИ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявив, що найближчим кроком адміністрації буде зрівноважити ціни на ріжні продукти, щоб у той спосіб заохотити продукцію. Він заявив, що ціни продуктів щоденної потреби (комодитіс) є занизькі, тому їх треба піднести. Зате ціни на будівляні матеріяли є зависокі, тому їх треба обнизити. Обниження цін на будівляні матеріяли заохотить промисл до будови домів, а підвишка на ріжні споживчі продукти заохотить промисл до продукції.

УРЯД БУДЕ ЗНОВ ПОЗИЧАТИ.

ВАШИНҐТОН. — У свому листі до голови „Ріконстрокшен Фіненс Корпорейшен", Джовнса, Рузвелт сказав, що „Р.Ф.К." може знов розпочинати на широку скалю давати позички ріжним підприємствам, очевидно, за певною ґарантією повороту. Вслід за тим Джовнс заявив, що "Р.Ф.К." має готових 1,500 міліонів долярів, які може роззичити. Та рівночасно з тим він висказав свою думку, що ледви чи знайдеться в нинішніх часах багато охотників, щоб з тих позичок хотіли скористати.

НОВИЙ ГОЛОВА МОРЕПЛАВНОЇ КОМІСІЇ.

ВАШИНҐТОН. — На місце уступаючого голови мореплавної комісії, Кенедія, президент Рузвелт заприсягнув адмірала Ленда. При тій нагоді президент висказав свою гадку про стан американського мореплавства. Він погоджувався з уступаючим головою Кенедієм, що американські будівничі заведення жадають страшенно великих цін за будування кораблів, та додав при тім, що щоб тому зарадити, уряд мусітиме подбати про будову нових будівельних доків, а також правдоподібно відчинить військові доки для будови торговельних кораблів.

СТАЄ В ОБОРОНІ БУДІВНИЧИХ КОМПАНІЙ.

НЮ ЙОРК. — Ґериш Смит, голова будівничих кораблів, заявив, що це правда, що американські будівельні компанії ставлять два рази таку ціну на будову кораблів, що чужі компанії, алеж кошти будови в Америці є два рази більші. Передівсім робітники заробляють далеко більше, а також матеріял коштує більше, вкінці уряд накладає значно більші податки. Серед тих відносин годі будувати дешевше.

РАДИТЬ БУДУВАТИ БОЙОВІ ЛІТАКИ, А НЕ КОРАБЛІ.

ВАШИНҐТОН. — Американський винахідник Лестер Барлов заявив, що конґрес краще поступить, коли замісць ухвалювати 800 міліонів долярів на будову бойових кораблів, призначить ту суму на будову бойових літаків. Свою раду він пояснював тим, що американська армія має в посіданні новий винахід, який він назвав „небесними мінами". Цей винахід значно збільшить вартість бойового літака у війні. Бо ця „небесна міна", випущена з літака на великій висоті, зможе своїм смертоносним впливом покрити поверхню десятьох квадратових миль. Тисяча таких літаків покриють поверхню десятьох квадратових миль. Будова одного бойового корабля коштуватиме стільки, що будова 1,200 бойових літаків. А ці літаки без порівняня зроблять більше ніж один корабель.

УГОРЩИНА ХОЧЕ СПЛАЧУВАТИ ДОВГИ, АЛЕ НА ДОБРИХ ОСНОВАХ.

ВАШИНҐТОН. — Угорське посольство заявило у Вашинґтоні, що Угорщина готова розпочати сплату своїх довгів, але на певних корисних основах. Покищо американський уряд відмовився від цеї пропозиції, стаючи на становищі, що довги повинні бути сплачувані на старих умовах.

КОНҐРЕС КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

НЮ ЙОРК. — Тут відбувається конґрес комуністичної партії Америки, на який прибуло 500 уповноважених делеґатів. Голова всеамериканського комітету цеї партії, Бравдер, заявив, що комуністична партія в останніх часах зросла на 22,000 членів. Комуністи плянують цього понеділка влаштувати в Медісон Сквер Ґардені велику демонстрацію.

ЗАКИДАЄ, ҐАЗЕТАМ, ЩО ВИКРИВЛЮЮТЬ НОВИНИ.

НЮ ЙОРК. — Директор компанії ґумових опон, Вилйем О'Ніль, заявив, що ґазети, в погоні за дешевими сензаціями, часто викривлюють вістки й представляють справи не в правдивім освітленні. Як приклад він подав, що ґазети чомусь залюбки накидаються на фабрики й закидають їм вину всього лиха, коли в торгівлі є вісім разів стільки затруднених людей що в промислі. Промисл мусить часто терпіти за помилки уряду і торгівлі.

ДЕКРЕТ ПАРАНСЬКОГО УРЯДУ ПРО ПРИВАТНЕ ШКІЛЬНИЦТВО.

Паранський (Бразилія) уряд видав 10 січня новий декрет, що обовязує приватні школи паранського штату. Ось його найважніші постанови. Наука в перших трьох роках має відбуватися тільки португальською мовою. Опісля всі предмети треба викладати виключно португальською мовою під загрозою кари від 3 до 5 контів. Португальської мови, історії й географії має вчити тільки уроджений бразилієць. Приватні школи мають брати участь у національних урочистостях і святкування. На вжиття книжок чужою мовою треба дозволу від Головної Дирекції Навчання. Не може бути занятий у школі професор чужинець, якого положення не є правно унормоване. На випадок, як школа буде отримувати субвенції від заграничного уряду, або іншої заграничної інституції, то таку школу закриють.

ҐАРАЗДИ СОВЕТСЬКИХ СТУДЕНТІВ.

„Комсомольська Правда" пише дуже гостро про безлад, який панує в советських академічних домах. Той часопис пише, що у студентських домах панує страшний нелад, бруд, нема світла, ні відповідного тепла. Студенти не можуть віддавати білля до прання, бо нпр. у бурсі московської політехніки нема зовсім пральні і молодь мусить прати білля... в їдальні на підлозі. Тому теж — пише той часопис — молодь зміняє білля раз на три місяці.

ВЕТЕРАНИ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

За 20 літ від світової війни багато її ветеранів уже померли. З 22 міліонів вояків, що боролися, померла половина. З визначніших вождів померли: Ґінденбурґ, Бюльов, Мольтке, Клюк, Тірпіц, Ґейґ, Френч, Кіченер, Фош, Жофр, Пілсудскі, Микола Миколаєвич, Вранґель, Брусілов, а з українців — головний отаман С. Петлюра. З володарів і політиків померли: Микола II-гий, Франц-Йосиф I., Олександер сербський, Карло румунський, Юрій V-тий англійський, Альберт бельґійський, Фердинанд румунський, Вилсон, Клемансо, Пуанкаре, Асквіт, Бонар Ло, Валфур, Орляндо й Масарик. З тодішніх монархів живуть: бувший цісар Вільгельм II., бувший король Фердинанд болгарський і король Італії Віктор Емануїл, єдиний, що задержав собі престіл.

ІНДІЯНИ ГИНУТЬ З ГОЛОДУ.

На далекій півночі Канади, над середущим бігом ріки Мекензі, панує голод серед тамошніх Індіян. Чимало з них уже вигинули. Причиною голоду цілковитий брак оленів і карібу, а не дописало також ловецтво на футрову звірину. Католицький епископ Фалейз звернувся до уряду, щоб індіянам було дозволено ловити бобрів, хоч сезон уже закінчився.

Місіонарі й урядові аґенти роблять усе можливе, щоб злагіднити біду.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

ПРОТИВНИЦЯ ВЕЛИКОЇ ФЛЬОТИ.

Панна Дженет Ранкин, бувша конґресменка, котра недавно виступила перед комітетом палати послів для морських справ проти проєкту збільшування американської фльоти. Вона говорила як представниця Крайового Комітету для Запобіження Війні.

НАЙДИВНІШИЙ КРАДІЖ.

В тім випадку першенство припало в Румунії. Коло Ясів є маленька деревляна залізнича стаційка Дерптаура. Одної ночи злодії вкрали цілу стацію разом із рейками та скромним уладженням.

ДИВОГЛЯДНИЙ КРАДІЖ ДВОХ ПУДЕРНИЧОК.

Незвичайно дивний процес відбувся недавно в одному з лондонських судів. Перед судом станули скромно і вбого одягнені дві жінки, обвинувачені у крадіжі двох люксусових пудерничок, наповнених найкращим пудром.

Обі жінки, з яких одна мала 72 роки, друга 73 роки, заявили з плачем, що жалують свого вчинку. Вони оповіли, що їм забаглося в одноманітному та сірому житті бодай раз наложити на своє лице дрібку пудру і шмінки. Тому вони пішли до косметичної крамниці і веліли собі показати ріжні косметичні дрібниці. Особливо дві гарні пудернички, наповнені накращим пудром, звернули на себе увагу. Їм забаглося конче дістати ці гарні дрібнички у свої руки.

Одначе тому, що вони не мали грошей рішили вони обі пудернички вкрасти. Одна з них почала вести з купчихою дуже пильну розмову і просила сказати їй, до чого придаються ріжні косметичні дрібнички. За той час друга старушка швидко сховала обі пудернички й намагалася вийти з крамниці. Та купчисі видалася розмова підозріла і вона „зпід ока" обсервувала другу старушку й запримітила крадіж. Колиж на її домагання старушка не хотіла признатися до крадіжу і віддати шкоди, тоді купчиха не мала іншої ради, як веліти арештувати старі „красуні".

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

НЕЛЮДСЬКИЙ ЗЛОЧИН АРҐЕНТИНСЬКОЇ МАФІЇ.

В Буенос Айресі скінчився процес, що тривав пять літ. На досмертну тюрму засуджено 5 італійців, які ще в жовтні 1932 р. поповнили вбивство студента, сина арґентинської міліонерки. По схопленні її сина зажадали 100,000 арґ. пезів окупу. По одержанні жаданої суми хлопця вбили і закопали далеко від своєї місцевости, щоб усякі сліди за ним затерти. Але арґентинській поліції вдалося всіх злочинців схопити і передати в руки справедливости. Кару будуть відбутати у вязниці на однім з островів Огнистої Землі.

З „ЧИСТКОЮ" НА СЕЛО.

Московська „Правда" повідомляє, що в усіх дотеперішніх „чистках" влада не взяла у „достаточній мірі" під увагу такого важного відтинка, яким є — село. Ці „браки треба тепер відробити". Село треба основно очистити від троцькістівсько-бухарінівських шпигунів, що „підготовляють голод і ярма обшарників для колхозників". Передовсім мають бути очищені дирекції машиново-тракторних стацій і управи хліборобських відділів. Таким чином треба сподіватись нової хвилі терору, особливо в українських селах.

СПІШАТЬСЯ З УКРІПЛЕННЯМ ВЕНКУВЕРУ.

Часопис „Венкувер Дейлі Провинс" подає, що у Венкувері розпічнуть негайно укріпляти побережжя для охорони венкуверської пристані.

Укріплення будуть мати батерії з шість-цалевих гармат у Парку Стенлі. Подібна батерія буде уставлена в певнім місці у розі Пойнт Ґрей.

Буде теж зорганізований відділ міліції з прибережної артилерії для витренування персоналу, потрібного для обслугування тяжких гармат і рефлекторних батерій.

ВОРОГ СТАЛИТЬ НАШ ХАРАКТЕР І ТВОРИТЬ З НАЦІЇ МОНОЛІТ

Так відповів митрополит Шептицький на напади в польськім соймі на нього й українську Церкву.

ЛЬВІВ. — Величезні маси народу зібралися в неділю, 6. лютого б. р., в церкві св. Юра й на подвірю катедри, щоб вислухати Служби Божої в наміренні митрополита А. Шептицького й Української Нації. По відправі удалася до митрополичої палати делеґація, в імені якої посол В. Мудрий запротестував проти промови посла Войцеховского, виголошеної в польськім соймі, а скерованої проти митрополита, українського духовенства й української Церкви, а заразом виявив митрополитові запевнення беззастережної відданости як голові української Церкви.

Що відповів митрополит.

Митрополит подякував за щирі слова й заявив, що він уважає промову польського посла, звернену проти нього, за „велике і рідке відзначення, бо не може бути кращої й вищої чести та слави, як коли доводиться приймати на себе удари, призначені для цілого народу". Зневага, що запала в польськім соймі є для митрополита „. . . слава така висока, така чиста, що можна без застереження нею тішитися й нею хвалитися".

Митрополит звернув увагу, що атаки посла Войцеховского можуть бути також провокацією, і то зимно обрахованою, щоб вивести українців з рівноваги, а зокрема його самого. Тому дораджує українському народові вважати, щоб не дати себе спровокувати, і тому він сам мусить бути повздержливий навіть тепер у відповіді на цю провокацію. Далі заявив, що та провокація його тепер переконує, що він добре зробив, що зарядив Йорданське Водосвяття без участи польського війська.

Такими виступами, як от посла Войцеховского, хочуть вороги внести безладдя в український нарід. Хочуть його розбити. Та, казав митрополит, під такими ударами „сталиться характер Нації й виробляється загальна між нами солідарність, яка з цілої Нації робить моноліт, що його не можна розбити".

Закінчено національним гимном.

Тисячі українців, що були на подвірю, як тільки скінчилась авдієнція, повитали митрополита трикротним „слава!", по чім хор богословів відспівав „Боже великий, єдиний". Маніфестацію закінчено гимном „Ще не вмерла", відспіваним усіми присутніми.

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ.

ЛЬВІВ. — Дня 6. лютого б. р. вполудне відбувся в салі Міського Театру у Львові святочний концерт знагоди 20-тих роковин проголошення Самостійности Української Держави. Велику салю заповнило українське громадянство з представниками центральних установ і партій та з епископами Іваном і Никитою. Були і представники уряду З.У.Н.Р. на чолі з д-ром Костем Левицьким. На сцені виднів золотий тризуб у вінках, прибраний національними прапорами, з підписом: 1918—1938. Програма свята була добре дібрана й підготована. Промову виголосив проф. д-р В. Старосольський. Співав тенор Михайло Голинський. Виступав мішаний хор під диригентурою Миколи Колесси. Під його проводом відіграла орхестра між іншим симфонічну поему С. Людкевича „Каменярі".

ЗЇЗД „РІДНОЇ ШКОЛИ".

ЛЬВІВ. — Відбувся річний зїзд „Рідної Школи" при співучасті яких 400 делеґатів. І то у повному порядку, серед спокійної атмосфери і наскрізь річевої дискусії, що викликало в цілім краю надзвичайно добре враження. Виходило, що всі розуміли, що живемо в критичнім часі, в якім уся наша енерґія повинна бути зужита на працю і рятування наших народніх установ. Надзвичайно потряс зїздом привіт від представника Холмщини. Витворилася підчас нарад така ситуація, що делеґати не могли здержитися від сліз. Повитано також дуже сердечно делеґата з Волині. Новим головою „Рідної Школи" вибрано проф. Івана Галущинського.

„БРИҐАДА ІМ. ШЕВЧЕНКА".

ЛЬВІВ. — Часопис „Новий Час" (ч. 24) подає з віродостойного джерела, що в останній офензиві червоних еспанських військ на Теруель брала також участь „Українська Бриґада ім. Шевченка", сформована комуністами в 1937 р. В цій бриґаді служили головно жиди з Ґаличини, але було кількадесять жидів з Великої України. Добровольці-українці це були здебільшого іміґранти, що були в Франції й Бельґії на заробітках, звідки комуністичні аґенти заманили їх до Еспанії. Та українці довго не були в тій бриґаді, бо одна частина перейшла на сторону армії Франка, а друга вернулася назад до Франції. У перших боях ця бриґада пішла в розтіч. Рештки розділено по відділах „міжнародньої бриґади".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДЖОРДЖ ВАШИНҐТОН

Багатьох великих людей стрічає по смерті дивна доля: чим більше дальші покоління розсліджують їх життя й діла, тим меншими вони стають. Зате бувають інколи люди, що за життя вважалися малими, але по смерті їх історична постать виростає: себто, чим далі поступає життя, тим більшими видаються їх заслуги. І є дуже мало людей, яких заслуги для людського життя вважаються все однаково великими. До тих рідких людей належить і Джордж Вашинґтон.

Коли один з його сучасників говорив над гробом Юрія Вашинґтона, що він був першим у війні, першим у мирі і першим у серцях своїх земляків, то він лише ствердив факт, котрого були свідомі майже всі американці того часу, хоч його так добре не висловлювали. І той факт, правдивий іще за життя Вашинґтона, лишився правдивим і до сьогодня, не зважаючи на те, що так звана кампанія „відбронзовлювання" великих людей захопила була свого часу й Вашинґтона. Ця кампанія пробувала зменшити велич постатті Вашинґтона, але цього вона не зробила: з цеї кампанії Вашинґтон вийшов лише більше людиною свого часу, але зовсім не меншою особистістю.

Велич цеї постаті виступає різко передівсім у нинішніх переломових часах, коли самі історичні події наче квестіонують ті основи, на котрих Вашинґтон будував наперед повстання проти британійської імперії та анґлійської монархії, а потім по военній вигрі будував нову державу. Коли нині в ріжних частинах світу квестіонують демократичні засади як основи для будови держави, то можемо зрозуміти, скільки то умової відваги треба було мати в тих часах, коли в цілому просто світі панували зовсім інші державні засади, коли републиканізм і демократію признавано лише в кількох державах, і то малих та винятково природою вивінуваних під оборонним оглядом. Ще тяжче стало обороняти ті засади потім, коли французька революція повалила французьку монархію, але скоро потім звироднілa в терористичну орґію.

На тлі сучасного нам світу виступає постать Джорджа Вашинґтона ще тим випукліше, коли зрівняти його відношення до влади з відношенням до влади в багатьох нинішніх державних провідників. Він, що був полководцем переможної американської армії, по досягненні цілі, для якої армія була створена, розпустив армію й зложив свою команду, хоч, як це ми нині бачимо, він міг її вжити для скріплення своєї влади. Він волів стати вибранцем народу з вільної волі своїх земляків. І по двох каденціях президування над Америкою, хоч його популярності нічого не грозило, він знову добровільно зрікся влади, щоб дати своїм землякам осторогу драматичним, врізуючимся в память способом, що хто держить владу довго, дістає такий апетит до влади, що може захотіти її держати, не оглядаючись на волю правлених. Які розумні були його слова, маємо незавидну долю бачити власними очима.

О. С.

ОПОЗИЦІЯ ЗО СТРАХУ

Всякий режім знає всяку опозицію: зправа, зліва, опозицію принціпіяльну, особисту і т. д. Але мабуть советський режім одинокий, що має опозицію — зо страху. Остання чистка Сталіна перевищила всі сподіванки. До того ступня, що сам всесильний диктатор трубить на відворот. Спершу наказав вичищувати ряди партії й урядничого апарату з усякої „зради". А тепер, коли все вичищено, він зачинає чистку серед самих чистильників. Мовляв, заґальопувалися, диктатор так не думав, помилок наробили...

В чім річ? „Правда" пише, що останній неперебірчивий терор допровадив лише до „поміщання приятелів і ворогів". Мовляв, вистарчало навіть не доносу, а натяку, малого непорозуміння, і добрих працівників „здіймали з роботи", щоб зробити їх зрадниками, а то й засудити на смерть... З цих помилок користають советські вороги, зовнішні і внутрішні, щоб „шляхом репресій перебити наші, большевицькі кадри", як пише та сама „Правда", посіяти ненависть і непотрібний дух підзорливости в наших рядах".

Одним словом, Сталін перелякався ревности своїх власних льокаїв і хоче повернутись назад, хоче когось перепросити, очевидно, як усе в таких випадках, звалюючи вину за переґальопування на своїх урядовців, що нібито не зрозуміли гаразд його наказу... І так, головний чистильник, Єжов, усувається в тінь (трохи). Він іще є, правда, наркомом внутрішніх справ, але вже не голова контрольної комісії. Головою контрольної комісії призначено його ворога, Косьора, що став також заступником голови совнаркому. Як оповідають, на пленумі політбюра партії діяльність Єжова піддали гострій критиці. Особливо дуже незадоволені в армії. Шеф політуправи червоної армії, Мехліс, теж гостро виступав проти Єжова. В розгарі чистки, щоб догодити „улюбленому ґеніяльному вождеві", Єжов і товариші чистили направо й наліво, де лише вдалося, де лиш їх нюх поліційного пса вітрив хоча тінь „зради". Так ішли в дураки найкращі советські бюрократи, так обезголовлювалися советські установи, машинтракторстації, трести, фабрики, цілі департаменти міністерств і т. д. Напад страху, що його жертвою впав диктатор, причинився до нових гекатомб, до ослаблення державного й економічного апарату (партійного теж), і, що найголовніше, ця безтямна чистка привела, як писала „Правда", до „помішання приятелів і ворогів". По тій чистці ніхто вже в Советах не є певний, до якої катеґорії він належить. Льокай Сталіна може не знати, як старатися виповнити його волю, але коли це виконання доведе до якоїсь, переважно економічної, катастрофи, то він усе відповідатиме як шкідник і зрадник. Бо сам **диктатор — непомильний!**

Ось цей то факт допровадив до так званої опозиції зо страху. Советська еліта попадає в опозицію і зачинає ненавидіти і диктатора і його режім не тому, що він провадить сяку або таку немудру політику. А просто тому, що ніхто не знає, чи він не впаде завтра жертвою нової хвилі терору. Ніхто, хочби нині сам був у колеґії суддів, що післала на смерть якогось „шкідника", не є певний, чи заплатою за такий „геройський" учинок не буде йому самому, вже завтра, петля чи куля. Чиж не сталося так з суддями маршала Тухачевського, з яких майже всі вже порозстрілювані?

На найближчих урядовців Сталіна напав звірячий страх. Ніхто з них не чується забезпечений від наглої смерти. Щож дивного, що в такій ситуації вони всі стають ворогами — укритими, чи ні, — режіму? Що стають опозиціоністами? І властне, з нічого іншого, як зо страху.

Це ситуація, яка разячо пригадує ситуацію перед упадком Робеспієра. Жадний крови диктатор Франції грузнув у чимраз глибшім потоці крови. Теж перестаючи розбирати межи ворогами і приятелями. Коли ці останні побачили це, вибухла револьта і всесильний учора диктатор скінчив, під оплески юрби, під ножем ґільотини.

Хто знає, чи не наближається подібний момент для всесильного грузина на троні царів?

ПРО ЯПОНСЬКУ ЖІНКУ

Подаємо тут переклад статті пані **Лілі Кербер,** про японську жінку та її тяжку долю.

* * *

Відвідуємо прядільню у селі коло Осаки, найбільшого промислового осередка Японії. Двері стоять широко відчинені і ми дістаємось просто з вулиці до варстатів, де сотки веретен обертаються навкруги власної осі та надають прядиву приписаний напрям. І так, найперше голі блискучі металеві шпулі вбираються в суконки з білої бавовни і в цей спосіб зо струнких танечниць перемінюються в ґрубі матрони. Верства за верствою укладаються тонкі нитки та заокруглюються чимраз більше довкола спічастих шпульок, аж доки бронзовий палець не здержить веретена. Потім виймають їх, здіймають готову білу пряжу на бік, насаджують шпульку наново, прикріплюють зірвану нитку, пускають механізм у рух і так танець розпочинається наново.

Перед кожною машиною, яка порушає двацять таких веретен, стоїть одна з тих поважних японських дівчат у білому, накиненому на кімоно фартусі, з вузлом чорного волосся, у віці 15 до 22 років. А та в куті є певно ще молодша. Вона, коли ми надходимо, кидає перепуджений погляд на нас. Обслугує вона два ряди веретен: один перед собою, другий за собою, так, що вона сама мусить безперестанно обертатись, наче веретено, довкруги своєї власної осі, щоб раз тут, а раз там повязати зірвану нитку. Її деревляні капці, „ґета", стукають по підлозі. Так і видно, що вона радо сховаласяб перед нами, але це неможливе. Через хвилину, внаслідок збентеження, невдається їй насадити веретено і її чорні, скісні оченята повні перестраху.

Перед дверми оповідає нам дозорець, що це сільські дівчата, працюють одинацять годин на добу і лише два дні впродовж місяця свобідні від праці. За це дістають **80** сен (біля 20 амер. центів) денної заплати. Одначе кореспонденти заграничних часописів кажуть, що зарібок тих ткацьких робітниць виносить лише 37 до 50 сен. Зваживши, одначе, що засоби поживи є в Японії дуже дешеві, закупна сила тої винагороди є далеко більша. І це правда, що життя стає дорожче, а заробітна плата паде униз, але дивіденди підносяться. Причиною цього є вбожество селян, які віддають своїх дочок за смішно низьку плату до фабрик, щоб лиш було за що купити трохи штучних погноїв і рижу. Їх власні жнива ніколи не вистарчають, хочби лише з тої причини, що як державний чинш мусять віддавати обшарникам майже половину зібраних плодів.

На цілім Далекім Сході продають властиво жінок, мов звірята. Аґенти публичних домів та великих фабрик їдуть до найближчих сіл і переговорюють там з батьками. Якщо дівчинка має нещастя бути гарною, то продають її на проститутку, а якщо ні, то йде до якоїсь новочасної фабрики в місті, де позістає так довго, аж відробить зачет, виплачений її батькові.

Взявши на увагу низьку плату, з котрої стягається ще на хату і на удержання, треває це кілька років. А якщо дівчина скоріше втікає, то поліція спроваджує її назад.

Вербування робітниць є получене з коштами, як ось нагорода для аґента, зачет для родичів та кошти подорожі. І тому дівчата окружені дуже гострою „опікою", неначе веретена або коросна, до котрих приналежать. У давніших часах траплялося, що один підприємець викрадав робучі сили другому. З цеї причини повстав звичай, що робітниці у великих фабриках мешкають на місці праці. Обходяться з ними мов із вязнями; не вільно їм виходити на вулицю навіть по скінченні робучого дня, а такий дозвіл на вихід дістають лише з великим трудом. Дуже часто фабрики окружені кільчастим дротом. Колиж доходить до страйку, то робітниць попросту замикають та не дають їм нічого їсти. Або викидають їх на вулицю, а що вони не мають куди звернутися, то мусять знову до роботи вертатись.

Урядова Японія, яка на все знайде гарну назву, називає ті відносини між фабрикантом і його робітницями **патерналізмом** (батьківським стосунком), але сам народ глядить на це інакше. Японська приповідка каже, що коли робітницю при ткацтві можна назвати чоловіком, то і телеґрафічний стовп може зацвисти. Ще й сьогодні **70** процентів фабричних робітниць мешкають у фабричних касарнях, бож і нужда на селі звязує їх більше з фабрикою ніж колючі дроти. Урядовцеві, який хоче щось зафантувати селянинові, цей каже цілком отверто: „Я нічого не маю. Можеш собі взяти мою жінку".

Трапляються села, де вже цілком не видно молодих жінок: усі пішли до міста як робітниці, або проститутки.

Російський письменник Пільняк розказує, як одного разу в січні в підміськім поїзді стрінув старого селянина, босого, в деревляних сандалах. Старий гірко плакав: перед кількома годинами продав свою дочку за 150 єн до публичного дому, а крім того гроші ті від нього вкрали.

Читала я такий опис продажу дівчат: „Ідемо до японського села, де голод є щоденним гостем. Вступаємо до хати старого селянина. Сидить зо своєю жінкою і молодою дочкою коло старої печі і старається загрітись. Студений вітер віє крізь подерті паперові двері. Обі жінки мовчать, селянин щось мурмоче під носом.

„Нагло чути якийсь чемний голос, що просить дозволу ввійти. Гість є дуже чемний, а на привитання має гарні слова. Селянин іде до дверей у тім переконанні, що гість — якась важна особа. Кланяється глибоко перед гостем, а чолом дотикається брудної мати. Уклонившись кілька разів, гість сідає. Господар перепрошує за це, що дім його вбогий. Гість робить ріжні компліменти. Коли подають чай, пе його поволі, з відповідним церемоніялом, а щойно пізніше приступає до річи. Дівчині не вільно вмішуватися; мусить слухати родичів — незалежно від того, чи має 6 чи 26 років. Колиж інтерес зроблено, дівчина кланяється вперед родичам, опісля гостеві. Мовчки збирає свої річи й іде за аґентом. Є вже продана".

Такі випадки трапляються не лише на селі. Один збанкротований інтеліґент продав свою гарну пасербицю, студентку, як ґейшу.

Жінка в Японії не має ніяких громадянських ані політичних прав і стоїть під цим оглядом на одним ступні з дітьми й ідіотами. Вона не має ніякого права до майна, ані влади над дітьми. І в ніякім випадку не має права жадати розводу, навіть якби її чоловік був венерично хорий.

Подружна вірність є за японськими законами лише обовязком жінки, а не чоловіка. Йому вільно ходити цілком явно до інших жінок, або приводити їх собі до дому. А якби жінка протестувала проти того, або зле обійшлася з такою „гостею", то чоловік може розійтися з нею, що в Японії вважається за страшний сором для жінки. Одначе зрада з боку жінки веде до розводу, а крім цього виновницю карають по закону.

Чоловік не бере ніколи своєї жінки на забави, бо це не є в звичаю. Одначе він спроваджує собі ґейші, то є дівчата, котрі своїм дотепом і спеціяльними талантами додають принади бенкетам чоловіків. Нераз називають ґейші одинокими свобідними жінками Японії, бо тільки вони пристають із чоловіками, як рівні з рівними.

Але і ґейша є невільницею свого пана в чаївні і він її купив і має право її звести, або змусити її, щоб віддалася якому іншому чоловікові. Якщо вона хоче вийти замуж, то її суджений є обовязаний заплатити всі її довги в чаївні, які нераз дуже великі. Бо ґейша мусить бути дуже елеґантно одягнена, а заробляє дуже мало грошей. Те, чого европеєць шукає звичайно в одної жінки, це розділює японець на кілька жінок і тілесної насолоди шукає в „оіран", то є проститутки, а душевної приязни у ґейші. Для законної дружини лишається лише ведення господарства та піклування потомством. Китайський мудрець Конфуцій, котрого моральні науки є для Далекого Сходу обовязуючі, установляє як першу жіночу чесноту — **послух:** жінка мусить слухати найперше свого батька, потім свого чоловіка, а потім свого найстаршого сина.

І так на зігнутім карку позбавленої всяких прав японської жінки будується могутність Японії. Її господарська і мілітарна сила та дешевий експорт можливі одиноко внаслідок дешевих заплат робітниць волоконного промислу та майже цілком неоплачуваної „халупничої" праці жінок на селі.

Два міліони селянських родин працюють при плеканні шовкопрядок. Підчас дотичного сезону великі отверті бочки з ґусеницями шовкопрядок полишають родині лише малий кутик для власного вжитку. Але цеї невигоди цілком не числиться, подібно, як і труду дітей та жінок, що зривають листя морви на харч тим ґусеницям. По дуже низькій ціні, майже власних коштів, достарчується кокони (засновані вже ґусениці) посередниками. Сирий шовк виносить 65 процентів японського експорту та в цей спосіб робить можливим імпорт сталі й заліза для розвою военного промислу, а дальше вугля, нафти і сировини бабовни, що, перероблена в пряжу і тканини, випирає стару Англію зо світового ринку. А рівночасно це робить можливим імпорт усіх тих продуктів европейського промислу, котрі переробляють Ніпон (Японію) в модерну державу.

В останніх роках починає японська жінка будитися зо сну. Серед жінок з міщанства повстають ґрупи, що борються за рівноуправлення в суспільнім і політичнім житті. Молоді дівчата одягаються по европейськи, курять папіроски, а що найважніше, беруться до найріжнорідніших заводів і фахів. Вони стають фотоґрафістками, журналістками і т. і. Також у робітничому русі відграють жінки велику ролю. Я сама бачила в Осаці, як дівчата в білих фартухах на бавовнянім кімоні демонстрували разом з чоловіками в дні 1-го травня. Жінки виступають також на політичних вічах, а зокрема є незвичайно спритні у противоенній аґітації. В липні мин. року приніс анґлійський часопис „Japan Chronicle" вістку про арештування **5** стенотипісток у кватирі ґенерального штабу за протимілітарну пропаґанду.

Жінки беруть також участь у страйках, і подібно, як чоловіки, переводять ті страйки з такою безпардонною консеквенцією, про яку робітники в Европі навіть поняття не мають.

І так, наприклад, страйкуючі кондукторки в метро (підземній залізниці) в Токіо забарикадувалися були в своїх ваґонах, які окружили дротом, через котрий перепустили електричний струм високої напруги. В цей спосіб не дали вони поліції наблизитись до них.

Отже ані „патерналізм", ані мешкальні кошари, ані промови про патріотизм та усильне виконування старих традицій не можуть здержати японської жінки від боротьби за свої права.

Переклав **д-р К. Тр.**

Гнат Кращанко.

В СТАРІМ ЗАМКУ

Історична повість.

(34)

— Що я вернувся, на замку, очевидно, вже всі знають. Як вибрехатися? Втікати?

— Не міг рішитися. Зимний піт спливав по його лиці. Чув, як на замку вигукували, витали врятованих. При Хорошку Кіндис на замку стався неможливий. Вони оба вже віддавна були з собою на ножі. Сотник міг би його дати Хорошкові під варту... Зітхнув.

— Ні, треба втікати... Втікати зараз... Як?

Не сумнівався, що його парубки, як не поможуть йому, то бодай не видадуть сотникові. Чіпаючися руками і ногами, виліз на беріг фоси і наслухував. Коло фіртки не було нікого. Ухо казало йому, що й подвіря зараз за фірткою пусте. Гамір чути було далеко, по тім боці подвіря. Вгадав, чому воно так. Все, що жило в замку, було цікаве, як сотник з товариством урятувався. Всі, і челядь Кіндиса, пхалися до воріт горішнього замку. Ніч вже була цілком темна.

З бючим серцем підійшов до фіртки, під котрої темними склепіннями і в день тяжко було побачити, що крилося в її кутах. Відси міг бачити ціле подвіря. Було пусте. Пустився бігцем попід мур і попід шопи. Так добіг до хати. В сінях пусто. Побіг сходами нагору і до свого мешкання. І тут ні живої душі. В мешканні і у темноті напомацки міг знайти все те, що йому було потрібне. Відчинив шафу, виймив з неї важкий шкіряний пояс і ним оперезався. Бурку закинув на плечі, підслухав і пустився назад сходами. Ще й тепер це перше подвіря було пусте і темне. Зза хати, від воріт другого подвіря далі надлітав гамір. Що жило, тиснулося на горішній замок, до сотника. Він був певний, що тепер на тім подвірю ніхто з людей сотника не побачить його. Побіг до шопи, в котрій стояли його коні. Здіймив з кілка кульбаку і дріжачими руками закинув її на хребет свого найліпшого коня. Уздечка і попруги не багато забрали часу. Коня вивів тихенько і в тій темноті безпечно вивів його за фіртку. Мостом вів його звісними собі місцями так, щоби як найменше дудніло. Зараз за містком скочив у кульбаку, стягнув коня нагайкою і пігнав у чорну ніч.

На горішнім замку шуміло, як в улию. Всі були на ногах коло ранених. Всі рани були легкі. Найбільше покалічений був Марко, та тільки три татарські стріли вбилися глибоко в мясо. На щастя, всі вони лише спустили з нього трохи крови. Далися легко повиймати, не занечиствши ран. Марко ще цього вечора сидів на ліжку і весело розмовляв.

Коли ранені вже були пообвязувані, Хорошко промовив:

— Я чув, що Кіндис, котрий втік від вас, полишаючи вас на поталу татарам, вже давно тут. Може би заглянути йому в очі?

Сотник покликав Солоняка і приказав йому привести Кіндиса. Солоняк пішов на долішній замок, та там знайшов лиш Теклю і Настю. Жадна з них не знала, де підстаросту знайти. Солоняк обійшов подвіря і шопи; гукав і питав, ніде не знайшов сліду. Пішов ще раз до шопи з ліхтарнею. Не знайшов Кіндиса, та не знайшов також кульбаки й одного коня. Пішов на горішній замок і сказав це сотникові.

(Дальше буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЗА СІЧЕНЬ 1938 РОКУ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	333.10
2.	246.71
3.	109.69
4.	99.89
5.	212.74
6.	31.88
7.	226.20
8.	217.66
9.	149.33
10.	171.24
11.	87.13
12.	140.36
13.	80.32
14.	14.28
15.	25.50
16.	81.42
17.	34.09
18.	121.90
19.	10.60
20.	243.91
21.	133.91
22.	113.77
23.	42.85
24.	93.86
25.	182.43
26.	35.75
27.	60.36
28.	92.82
29.	218.81
30.	64.46
31.	133.83
32.	33.27
33.	108.05
34.	76.83
36.	147.02
37.	149.09
38.	240.09
39.	86.97
40.	23.36
42.	177.97
43.	81.69
44.	157.60
45.	315.33
46.	29.91
47.	51.43
48.	48.56
49.	17.96
50.	192.22
51.	62.20
52.	139.54
53.	71.19
54.	30.47
55.	51.51
56.	161.76
57.	218.16
58.	160.55
59.	172.43
60.	35.80
61.	25.01
62.	130.68
63.	329.47
64.	101.18
65.	251.79
66.	159.07
67.	188.41
68.	23.43
69.	143.30
70.	274.60
71.	15.58
72.	64.92
73.	99.62
74.	27.75
75.	125.75
76.	317.64
77.	76.52
78.	277.93
79.	19.23
80.	47.81
81.	144.29
82.	73.70
83.	196.48
84.	148.90
85.	127.47
86.	229.68
87.	173.98
88.	25.94
89.	26.97
90.	283.47
91.	337.69
92.	22.82
93.	55.89
94.	396.01
95.	33.74
96.	209.50
97.	215.17
98.	134.49
99.	196.42
100.	94.65
101.	42.56
102.	555.51
103.	113.96
104.	248.59
105.	223.65
106.	289.73
107.	28.75
108.	104.76
109.	152.87
110.	6.60
111.	38.35
113.	68.86
114.	81.95
116.	52.26
117.	118.22
118.	73.64
119.	36.35
120.	173.72
121.	154.16
122.	53.21
123.	354.27
124.	108.78
125.	85.66
126.	85.86
127.	185.97
129.	35.98
130.	371.00
131.	17.50
132.	159.42
133.	235.04
134.	99.39
135.	72.18
136.	188.42
137.	190.46
138.	63.15
139.	67.26
140.	82.98
141.	109.03
142.	183.92
143.	313.26
144.	29.37
145.	51.45
146.	165.78
147.	540.77
148.	31.89
150.	38.76
151.	143.11
152.	126.10
153.	9.57
154.	40.07
155.	469.23
156.	199.01
157.	9.98
158.	273.39
159.	94.35
160.	121.46
161.	194.56
162.	40.59
163.	141.45
164.	140.53
165.	37.18
166.	104.49
167.	91.56
168.	192.66

Відділ	Заплатив
169.	44.87
170.	173.67
171.	110.44
172.	43.63
173.	88.92
174.	27.44
175.	163.93
176.	431.33
177.	113.45
178.	192.92
179.	256.57
180.	31.81
181.	121.76
182.	359.59
183.	185.52
184.	12.57
185.	79.90
186.	64.22
187.	38.15
188.	54.19
189.	18.57
190.	34.58
191.	135.82
192.	127.91
193.	237.14
194.	36.77
195.	52.57
196.	54.04
197.	38.12
199.	32.02
200.	180.64
201.	47.31
202.	38.81
203.	49.00
204.	1,178.69
205.	24.22
206.	492.04
207.	78.97
208.	30.28
209.	97.65
210.	62.46
211.	187.07
212.	71.01
213.	362.88
214.	41.07
215.	28.60
216	36.00
217.	425.37
218.	266.79
219.	186.14
220.	192.02
221.	661.33
222.	19.53
223.	428.02
224.	31.87
225.	19.68
226.	75.50
227.	54.58
228.	70.57
229.	199.26
230.	328.51
231.	36.35
232.	60.85
233.	32.50
234.	166.97
235.	134.44
236.	165.38
237.	314.77
238.	312.76
239.	299.31
240.	34.76
241.	84.49
242.	136.64
243.	64.49
244.	27.40
245.	102.93
246.	61.00
248.	64.08
249.	41.18
250.	16.59
251.	240.38
253.	85.54
254.	112.61
255.	77.98
256.	59.78
257.	40.33
258.	30.72
259.	198.53
261.	12.14
262.	69.53
263.	56.62
264.	68.92
265.	31.04
266.	165.70
267.	96.77
268.	110.10
269.	34.96
270.	226.97
271.	85.96
273.	178.77
274.	183.22
275.	109.79
276.	376.49
277.	185.11
278.	50.00
279.	16.51
280.	193.84
281.	170.01
282.	230.26
283.	167.74
284.	79.64
285.	23.00
286.	37.00
287.	32.76
288.	357.05
289.	32.74
290.	64.93
291.	336.87
292.	726.54
293.	49.32
294.	41.35
295.	176.86
296.	282.20
297.	26.95
298.	97.97
299.	49.18
300.	194.13
301.	213.74
302.	20.22
303.	64.19
304.	70.28
305.	63.97
306.	31.25
307.	44.43
308	111.27
309.	39.94
310.	167.64
311.	11.26
313.	9.03
314.	13.88
315.	24.25
316.	276.48
317.	88.86
318.	134.86
319.	59.35
320.	120.28
321.	76.45
322.	63.36
323.	69.93
324.	169.66
325.	144.71
326.	127.26
327.	42.08
328.	24.47
329.	6.90
330.	129.23
331.	42.21
332.	83.91
333.	92.46
334.	238.32
335.	69.79
336.	241.88

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
337.	33.19	365.	104.45
338.	276.04	366.	19.81
339.	100.35	367.	381.46
340.	21.26	368.	24.48
341.	28.41	369.	221.73
342.	168.69	370.	236.52
343.	18.12	371.	444.89
344.	80.98	372.	38.40
345.	118.96	373.	70.16
346.	28.21	375.	213.87
347.	109.64	376.	24.52
348.	10.86	377.	13.00
349.	59.52	378.	26.71
350.	114.66	379.	78.30
351.	43.55	381.	29.50
352.	89.70	382.	40.72
353.	25.76	383.	175.24
354.	17.33	384.	39.87
355.	64.62	385.	288.82
357.	62.62	386.	28.66
358.	50.45	388.	177.27
359.	88.07	390.	62.05
360.	14.29	392.	24.01
361.	1,274.27	396.	100.87
362.	62.50	400.	83.74
363.	117.38	401.	40.93
364.	525.02		

З місячних вкладок нових родів обезпечення $49,120.64

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	10.33	225.	14.54
2.	4.29	230.	1.79
3.	2.42	234.	24.12
8.	4.41	237.	2.68
19.	1.58	243.	18.23
20.	74	245.	3.08
28.	29.52	257.	3.87
30.	11.32	262.	1.41
33.	7.91	268.	2.93
37.	17.20	274.	1.49
39.	29.58	275.	18.25
62.	1.18	276.	5.46
65.	13.02	277.	2.02
69.	4.22	278.	1.15
70.	3.80	282.	3.55
83.	2.86	283.	1.53
90.	13.43	284.	3.37
101.	2.84	286.	37.75
102.	4.96	288.	2.40
106.	10.07	292.	2.87
108.	8.61	298.	3.05
117.	4.46	305.	8.31
125.	3.61	316.	1.41
127.	5.65	321.	5.01
134.	1.49	322.	1.31
139.	2.35	328.	2.01
142.	11.64	331.	3.29
143.	11.25	334.	2.28
147.	28.16	335.	6.34
151.	7.53	336.	6.24
161.	2.98	342.	24.67
170.	16.22	345.	2.65
181.	1.57	349.	5.24
185.	6.68	358.	2.52
189.	6.60	361.	5.27
194.	81	364.	1.75
206.	5.45	367.	3.51
208.	2.48	370.	18.73
209.	4.26	371.	2.60
216.	14.85	384.	28.93
217.	2.74	388.	17.56
221.	18.05		

З місячних вкладок старого роду обезпечення	$ 648.29
З місячних вкладок від членів	$49,768.98
Процент з банків	469.17
Процент від бондів	8,329.96
Процент від морґеджів	3,016.43
Процент від позичок	1,559.90
Продаж бондів	35,000.00
Заробок на бондах	1,246.88
Чинш від реальностей У. Н. Союзу	13,043.55
Сплати морґеджів	1,912.86
Сплати позичок	1,544.00
Зворот позичок до народного фонду	74.21
Зворот виплачених розходів на реальности	198.89

Сирітські части по бл. п.:

в. 130 Скибінський Мих.	929.00
в. 218 Сліпенчук Теодор	58.30
в. 370 Матвійчук Петро	500.00
Разом	$117,652.08

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 12 Клап Едвард	$ 1,000.00
в. 29 Радко Теодор	500.00
в. 38 Тенерович Іван	1,000.00
в. 50 Стшибіцька Марія	386.50
в. 50 Хорощак Семен	1,000.00
в. 90 Масинич Марія	500.00
в. 130 Нижникевич Марія	500.00
в. 130 Скибінський Мих.	2,000.00
в. 206 Рапко Іван	1,000.00
в. 206 Бабій Василь	1,000.00
в. 213 Євусяк Стефан	750.00
в. 218 Сліпенчук Теодор	358.30
в. 218 Ґружовська Анастасія	1,000.00
в. 223 Кузьмінський Стефан	500.00
в. 300 Бігун Галя	1,000.00
в. 337 Семенків Теодора	1,000.00
в. 370 Матвійчук Петро	1,000.00

Інші виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти нових родів обезпечення	1,097.87
Справи правні	75.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 8 Квецін Антін	918.00
в. 96 Костик Павло	98.27
в. 106 Штим Прокіп	242.00
в. 197 Береза Катерина	715.00
в. 251 Карась Іван	200.00
в. 251 Карась Анастасія	158.88
в. 305 (ст.) Ґраділь Ілько	265.85
в. 379 Гнидин Федор	200.00

Виплати з фонду запомогового:

в. 4 Павчак Іван	35.00
в. 7 Пухир Анна	25.00
в. 7 Копій Іван	75.00
в. 30 Бат Іван	25.00
в. 44 Шелок Андрій	50.00
в. 56 Яськів Василь	35.00
в. 73 Завистовський Олекса	35.00
в. 93 Клеменчук Катерина	25.00
в. 98 Курила Ґарасим	50.00
в. 102 Попович Іван	75.00
в. 106 Гучко Андрій	35.00
в. 114 Нестор Іван	35.00
в. 127 Дубає Дмитро	35.00
в. 130 Бас Тимко	35.00
в. 152 Пеленський Михайло	35.00
в. 167 Ліщук Ірина	25.00
в. 209 Міеяк Юлія	25.00
в. 211 Балега Петро	35.00
в. 212 Вітенко Анна	20.00
в. 227 Звір Катерина	25.00
в. 227 Дрост Юрій	35.00
в. 237 Філак Іван	35.00
в. 237 Пастернак Іван	35.00
в. 286 Красецький Гнат	35.00
в. 309 Ковтун Іван	35.00
в. 319 Ґрозьо Михайло	50.00
в. 331 Кубик Марія	25.00
в. 334 Купчевич Павло	35.00
в. 338 Гуменич Петро	25.00
в. 361 Фурик Марія	25.00
в. 364 Личко Ольга	25.00
в. 369 Бережак Стефан	25.00
в. 370 Ковальчук Теодор	35.00
в. 379 Воловник Михайло	50.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Нагорода відділовим секретарям за четвертий квартал 1937 року	4,614.65
Українська Пресова і Книжкова Спілка за часопис	3,595.00
Платня головного уряду	825.00
Чинш за офіси у У. Н. Союзу	500.00
Лікарі за нових членів	484.00
Кошти подорожей і репрезентації	335.94
Платня помічних сил	275.30
Розходи на реальности У. Н. Союзу	198.89
Українська Пресова і Книжкова Спілка за друки	120.39
Видатки почтові, експрес і т. п.	111.81
Соціяльне обезпечення, федеральний і стейтовий податок	64.54
Обезпечення від грабунку	31.00
Нагороди за нових членів	156.00
Офісові прибори	14.85

Інші розходи:

Податки, вода, опал, світло і інші видатки на реальностях У. Н. Союзу	5,816.78

Інвестиції:

Інвестовано в морґеджах	20,000.00
Позички членам на грамоти нових родів обезпечення	7,840.47
Разом	$65,655.29

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем грудня 1937 р. осталася	$219,955.12
Прихід за січень 1938 р.	117,652.08
Разом	$337,607.20
Розхід за січень	65,655.29
Готівка з кінцем січня 1938 року остається	$217,951.91

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 271,951.91
Морґеджі	1,238,910.63
Бонди	1,265,048.89
Реальности	1,118,457.92
Позички членам	496,383.47
Разом	$4,390,752.82

Стан довжний:

Фонд посмертний нових родів обезпечення	$3,659,397.44
Фонд адміністраційний	129,018.36
Фонд запомоговий	76,461.11
Фонд народний	3,478.02
Фонд конвенційний	8,820.33
Contingent Fund	226,566.75
Фонд резервовий	12,377.27
Фонд посмертний старого роду обезпечення	66,440.39
Фонд сирітський	208,193.15
Разом	$4,390,752.82

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	7.84	99.	14.85
2.	12.15	100.	1.60
3.	2.70	102.	26.10
4.	2.03	103.	3.82
5.	6.55	104.	7.00
6.	2.25	105.	14.85
7.	13.27	106.	9.45
8.	12.38	107.	2.30
9.	11.25	108.	3.15
10.	2.02	109.	5.40
11.	15.95	110.	90
12.	1.35	113.	4.05
13.	11.47	114.	1.60
14.	1.35	116.	7.00
15.	45	117.	1.35
16.	6.10	118.	1.80
18.	1.15	120.	9.90
20.	9.90	121.	11.48
21.	9.45	122.	2.50
22.	1.15	123.	11.25
23.	90	124.	5.62
24.	8.10	125.	9.23
25.	1.35	126.	5.18
26.	2.70	127.	7.20
27.	70	128.	1.35
28.	8.10	129.	70
29.	9.45	130.	18.00
30.	7.88	132.	4.75
31.	5.00	133.	2.25
33.	21.15	135.	7.85
34.	2.25	136.	15.53
36.	10.15	137.	11.03
38.	4.95	138.	3.15
39.	4.05	139.	3.60
40.	1.53	140.	6.30
42.	6.52	141.	2.70
43.	3.85	142.	16.00
44.	11.25	143.	4.00
45.	11.70	144.	1.15
46.	45	145.	6.55
47.	2.95	146.	4.28
48.	2.25	147.	26.10
50.	11.70	148.	2.93
51.	45	150.	10.60
52.	4.30	151.	9.90
53.	2.48	152.	2.70
54.	2.10	154.	45
55.	3.40	155.	18.25
56.	13.28	156.	9.00
57.	8.10	158.	12.15
58.	7.73	159.	4.50
59.	12.85	160.	2.40
60.	2.93	161.	8.55
61.	2.93	162.	1.15
62.	8.55	163.	3.60
63.	18.23	164.	26.30
64.	7.20	165.	7.65
65.	12.40	167.	6.30
66.	90	168.	4.30
67.	5.85	169.	70
68.	45	170.	9.45
69.	2.25	171.	13.05
70.	7.65	172.	9.00
71.	50	173.	4.05
72.	3.15	174.	7.20
73.	3.83	175.	7.45
74.	45	176.	20.15
75.	8.55	177.	1.13
76.	15.52	178.	2.70
77.	5.62	179.	11.25
78.	3.15	180.	14.85
79.	90	181.	70
80.	3.50	182.	9.46
81.	5.85	283.	3.40
82.	4.50	185.	5.85
83.	7.45	186.	2.70
84.	1.15	187.	45
85.	13.75	188.	4.80
86.	7.65	189.	1.15
87.	7.43	191.	6.08
88.	1.58	192.	7.43
89.	2.05	193.	4.05
90.	15.97	194.	1.35
91.	16.00	196.	2.50
92.	1.60	197.	45
93.	1.55	199.	68
94.	12.40	200.	14.18
95.	3.60	201.	4.28
96.	11.95	203.	70
97.	12.60	204.	93.60
98.	3.85	205.	3.45

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
206.	27.45	299.	2.25
207.	2.04	300.	4.95
208.	25	301.	5.40
209.	1.15	303.	2.92
210.	1.58	304.	50
211.	10.80	305.	3.38
212.	1.35	307.	1.40
213.	15.75	308.	1.35
214.	1.35	309.	1.35
217.	13.28	310.	4.50
218.	7.65	311.	1.15
219.	5.64	314.	1.58
220.	8.55	315.	25
221.	36.90	316.	8.78
223.	30.60	317.	2.92
225.	1.35	318.	7.43
227.	90	319.	13.05
228.	2.95	320.	5.00
229.	11.30	321.	5.85
230.	13.95	322.	1.15
231.	3.38	323.	8.10
232.	5.20	324.	4.50
233.	4.23	325.	4.28
234.	14.18	326.	6.98
235.	9.68	327.	2.93
236.	7.42	328.	45
237.	11.47	329.	25
238.	12.70	330.	10.35
239.	17.33	331.	5.20
241.	1.89	332.	6.75
242.	7.20	333.	5.55
243.	8.33	334.	8.55
244.	1.58	335.	2.30
245.	5.40	336.	13.50
246.	1.48	337.	25
248.	4.95	338.	15.75
250.	1.35	339.	5.40
251.	7.45	340.	1.35
253.	2.70	341.	3.60
254.	10.35	342.	14.17
255.	3.40	344.	2.63
256.	3.38	345.	5.65
257.	1.80	346.	1.35
258.	5.62	347.	9.90
259.	9.23	348.	50
261.	1.75	349.	5.85
262.	90	350.	90
263.	2.05	351.	68
265.	1.13	352.	4.75
266.	3.83	354.	67
267.	2.93	355.	1.45
268.	5.18	357.	1.60
269.	2.25	358.	3.85
270.	11.25	359.	7.88
271.	4.50	361.	51.30
273.	2.70	362.	8.55
274.	5.18	363.	10.58
275.	4.05	364.	17.10
276.	17.80	365.	4.73
277.	11.70	366.	2.85
278.	1.80	367.	9.90
279.	1.58	369.	13.95
280.	9.00	370.	5.20
281.	8.10	371.	23.75
282.	14.40	373.	3.60
283.	7.20	375.	6.75
284.	1.60	376.	25
285.	50	377.	1.35
286.	2.93	378.	2.28
287.	90	379.	8.55
288.	10.80	381.	1.57
289.	3.60	383.	13.05
290.	2.25	384.	6.30
291.	28.68	385.	11.25
292.	31.95	386.	3.85
293.	1.32	388.	14.18
294.	2.48	390.	9.22
295.	4.73	391.	1.35
296.	9.00	396.	3.85
297.	2.05	400.	12.40
298.	70	401.	1.12

З місячних вкладок від членів	$2,341.91
Процент з банків	38.21
Процент від бондів	647.50
Процент від морґеджів	483.45
Рент вд іреальностей	810.00
Сплати морґеджів	153.25
Разом	$4,474.32

РОЗХІД:

Виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти Т. 2.	$ 58.34

Виплати з фонду адміністраційного:

Українська Пресова і Книжкова Спілка за Український Тижневик	475.00
Платня помічних сил	356.95
Українська Пресова і Книжкова Спілка за друки і праці	81.22
Видатки канцелярійні, почта, експрес і т. п.	50.00
Соціяльне обезпечення робітників, федеральний і стейтовий податок	20.15

Інші виплати:

Податок, вода, асекурація, світло, опал і інші видатки на реальностях	255.45
Разом	$1,297.11

ЗІСТАВЛЕННЯ.

Готівка з кінцем грудня 1937 року осталася	$ 47,492.80
Прихід за січень 1938 року	4,474.32
Разом	$ 51,967.12
Розхід за січень 1938 р.	1,297.11
Готівка з кінцем січня 1938 року остається	$50,670.01

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 50,670.01
Морґеджі	170,530.55
Бонди	145,012.14
Реальности	55,750.92
Позички членам	104.00
Разом	$422,067.62

Стан довжний:

Фонд посмертний	$316,534.05
Фонд адміністраційний	105,533.57
Разом	$422,067.62

М. Мурашко, гол. предс.
Р. Слободян, гол. фін. секр.-кас.

На рати!

Свідок твердить, що ви йому дали пять позаушників.

— Брехня, направду, пане судця, що брехня. Я вдарив його тільки раз, але що він дуже слабий, то я вимірив йому в пятьох ратах.

ІСТОРІЯ МОРСЬКОГО ВУЖА

Звичайно в літі появляються в ґазетах ріжні неправдоподібні історії. Ґазетярі називають такі історії „історією морського вужа", або ґазетною качкою.

Якаж історія морського вужа?

Історія про морського вужа стара як світ і відома всім народам. Першим, мабуть, політиком, який невдачу своїх військ приписав — морському вужеві, був македонський король Олександер Великий. Він приписував утрату кількох леґій македонських вояків одоитотиранові, неозначеній ближче і недослідженій досі потворі, яка виринула із хвиль Ґанґесу. Римляни також придумали собі морського вужа підчас облоги Картаґіни, за часів Реґуля.

Вуж той був довгий сто стіп і був чогось дуже... ворожо настроєний проти римлян. Кажуть, що його навіть убили, а шкіру завісили в одній із римських святинь. Авіціній каже, що ця потвора то був вуж із потрійною пащею, а на шиї мав гриву наче кінь. Вужа того бачили м. і. такі славні історичні люди, як лицар Ґозон, пізніший голова Єрусалимського Чину (т. зв. Йоанітів), а Григорій із Тур посвятив навіть потворі, що скривалася в хвилях Тибру підчас великої повені.

Ось як описує того морського вужа архиепископ Упсалі: „Вуж цей має гриву довгу шість стіп, увесь покритий лускою, а очі жеврізоть наче вогонь. Нападає нераз кораблі, виставляє понад водою голову наче щоглу та змітає нею моряків із черданка".

Опис морського вужа подав теж корабельний капітан Фері, а потвердили це два моряки. Впевняють, що бачили морського вужа на власні очі.

Тому кілька літ появився був морський вуж в озері Нес у Шатляндії та спричинив багато клопоту поліції, репортерам і операторам фільмовим, що ждали, щоб їм показалося це чудо диво. Найправдоподібніше морський вуж це така сама видумка, як сирени, що їх бачили Улісові товариші, та всеж деякі природники здогадуються, що можливе є, що в глибинах океанів живе якийсь потомок праісторичних діносаврів.

Пани.

— Тату, пани їдуть.
— Де, сину?
— Аво, Абрум телята везе.

ДОЛІШНЯ ГРАНИЦЯ ЖИТТЯ

Найменші живі істоти, які вдалося побачити під мікроскопом, це — як відомо — бактерії. Деякі з них, як напр. бактерії сухіт, чуми і т. д., виглядають у побільшенні під мікроскопом наче прутики, великі всього кілька тисячних міліметра. У корисних умовинах ті бактерії збираються у цілі „кольонії", які можна доглянути голим оком. Найменші з відомих бактерій виглядають як малесенькі кульочки, яких промір має всього півтора десятитисячної частини міліметра. Їх ледви можна доглянути найсильнішим мікроскопом.

Виринає питання, чи нема ще менших живих істот, таких малих, що не можемо їх побачити навіть і найліпшими побільшаючими склами. Цеж був би дивний припадок, колиб долішня границя видимости булаб рівночасно долішньою границею життя.

Отже деякі досвіди виявили, що в світі заразнів мусять бути живини ще далеко менші, ніж найменші бактерії, такі малесенькі, що годі їх добачити і найліпшим мікроскопом і ніяким фільтром не дадуться „відцідити". Заразні ті прозвано „вірус", а що вони є, вчені переконалися ось так: Рідину, що є в ропних міхурцях звірят, хорих на пискову та ратичну заразу, перепускали крізь фільтр, який задержував усі бактерії, а перепустив рідину, в якій і найсильнішим мікроскопом годі було добачити хочаб і найменші живі істоти. Рідину цю впорскували здоровим звірятам і ті звірята занедужували на пискову та ратичну заразу. Досвід цей доказує, що заразні, які спричинили цю недугу, мусіли бути такі малі, що їх не видно і крізь найліпший мікроскоп.

Сьогодні медицина знає більше як сто недуг, що їх спричинюють ультрамікроскопійні заразні. Сюди належать віспа, кір, скаженина, а також бородавки. Одначе не багато знаємо про природу тих „ультрамікробів" або „вірусів". Може це справді окремі роди живих істот, а може лише бактерії в якійсь стадії розвитку, що пізніше розвинуться у „великого" бациля, якого можна буде доглянути мікроскопом. Може вкінці ті віруси це мертва матерія, що має прикмети деяких деструктивних ферментів.

Найбільшию сензацією було відкриття вірусів, які нищать бактерії деяких недуг. Ті бактеріовбивчі віруси прозвали „бактеріофаґами" (себто зїдачами бактерій). Відкрив їх бельґійський лікар Д'Ерель підчас війни. Він брав із виздоровців (реконвалесцентів) після червінки плин, який мав цю прикмету, що одна його капля, пущена в кольонію бактерій червінки, зовсім їх нищила. Плин цей не тратив своїх бактеріовбивчих прикмет навіть після найстараннішого перефільтровання. Отже ті чинники, що вбивали бактерії, мусіли бути такі малі, що продіставалися і крізь найдосконаліший фільтр, отже мусіли бути ультрамікроскопійні. Коли дробиночку культури бактерій червінки, знищеної капелинкою вище згаданого плину, перенесли на іншу культуру, то зчерги і ця друга загибала, а рештки тієї другої перенесені на третю нищили цю третю і т. д. ще багато разів. Цей факт мабуть доказує, що ті вбивчі істоти мусять розмножуватися, бо інакше після кількакротного перенесення мусіли би так розділитися, що годі подумати би, щоб ще могли вбивати бактерії. На цій основі стали здогадуватися, що ті Д'Ерелеві бактеріофаґи це віруси, отже якісь ультрамікроскопійні істоти, які галапасують на бактеріх і нищать їх таксамо, як бактерії нищать більші орґанізми.

Ввесь науковий світ вацікавився тими бактеріофаґами, нищильниками найбільшого ворога людей, причини найстрашніших недуг, тими ультрамікроскопійними приятелями людства. Бактеріофаґів уцанував навіть письменник Люїс Сінклер у повісті п. з. „Д-р Ароу Смит". Відкриття галапасів, що нищать бактерії, викликало великі надії, що вони стануть союзниками людей у боротьбі з недугами. Та хоч відкрито бактеріофаґи, які нищать ріжні роди бактерій, то всеж не вдалося досі винайти багатьох таких, які помагалиб нищити ті бактерії, що спричинюють найстрашніші недуги.

Бактеріофаґи вважали спершу живими істотами. За цим здогадом промовляє передовсім згаданий факт розмножування тих істот. Та зновуж вони відзначаються такою великою відпорністю на деструктивні чинники, напр. на температуру, хемічні впливи і т. д., що тяжко вважати їх живими істотами. Вони не гинуть навіть у температурі 100 ступнів, не дають відібрати собі свою бактеріовбивчу силу, навіть коли їх піддати впливам сильних квасів і т. д. Далі годі запримітити в них бодай найменші сліди віддихання, які бачимо все в цій або в тій формі в живих істот. Тому годі покищо рішучо ствердити, чи ті бактеріофаґи є живі істоти, чи ні.

Тому то питання долішньої границі життя годі покищо рішити на основі досвіду. Натрапляємо на тіла, яких величина є нижче границі видимости при помочі найліпших мікроскопів і не можемо рішити, чи то щось живе, чи мертва субстанція.

Та теоретично можна приблизно устійнити долішню границю життя. І так обрахували, що бациль проміру 1/10,000 міліметра не може вмістити більше як 10,000 дробинок білка. Бациль проміру десять разів меншого мав би обєм 1,000 разів менший (бо обєм кулі залежить від третього ступня проміру), отже міг би у своому нутрі помістити лише десять дробин. Ця скількість 10 дробин занадто мала, щоб вистала для будови такого скомплікованого твору, яким є хочаб і найдрібніша жива істота.

Виходить із того, що є малоправдоподібне, щоб могли бути живі істоти, розміром далеко менші ніж найменші бактерії, які можемо бачити крізь мікроскоп. Досліди, що їх робили біольоґи Бехгольд і Вляя, дають змогу приблизно устійнити величину тих „вірусів" і „бактеріофаґів", про які ми повище говорили. Згідно з досвідами тих учених промір бактеріофаґів виносить 4 до 10 міліонових частинок міліметра. Колиб так було, то булоб мало правдоподібне, щоб ті бактеріофаґи були живі орґанізми.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ

ЗА СІЧЕНЬ 1938 РОКУ

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 5. Павць Володимир, Врублевський Володимир.
В. 17. Поцілуйко Михайло.
В. 22. Малашко Ліліян.
В. 24. Буярин Володимир, Мічековський Антін.
В. 29. Ольковський Стефан.
В. 33. Мельник Франко, Мельник Володимир.
В. 35. Бариляк Іван.
В. 36. Матковська Софія.
В. 42. Маїк Евгенія, Маїк Стефан.
В. 44. Гибрик Катерина.
В. 45. Юзвяк Михайло.
В. 53. Музика Ольга.
В. 58. Гарматюк Микола.
В. 64. Ганьошин Ґеновефа М., Ганьошин Ольга, Гладич Марія.
В. 65. Капустинський Стефан, Налепа Данило, Налепа Анна.
В. 73. Ковальчок Іван.
В. 75. Поглод Іван.
В. 76. Ґадамус Стефан.
В. 86. Клапач Іван.
В. 89. Павлюк Стефан, Павлюк Іван.
В. 94. Зола Марія, Ґеник Семен, Ґеник Анна, Бодруґ Анастасія, Байор Анна, Мілевська Анна, Байор Василь, Ґеник Стефан, Мілевський Стефан.
В. 102. Коваль Анна, Зарічний Микола, Коваль Юрій.
В. 106. Юлик Теодор.
В. 109. Мороз Іван.
В. 121. Гречкосій Анастасія.
В. 122. Пилюк Мирослав.
В. 125. Гаврилишин Настя.
В. 130. Коваль Катерина, Сеньков Михайло, Тинецький Стефан.
В. 143. Кулич Агафія.
В. 146. Готра Катерина мол., Готра Катерина.
В. 149. Книгницький Йосиф.
В. 151. Дацик Стефан.
В. 157. Васник Михайло.
В. 159. Маслак Іван.
В. 160. Лисий Стефан.
В. 164. Клінґер Лілі Рой.
В. 171. Шамович Анна.
В. 175. Гнатів Павло, Мельник Дмитро, Михаленко Катерина, Білецька Марія, Гренюк Михайло.
В. 176. Логай Михайло, Глушик Вікторія, Шпирналь Юрій, Зайлик Стефан.
В. 180. Судомір Дорота Марія.
В. 182 Малець Марія.
В. 183. Скульська Розалія, Близнюк Джерій, Гнатюк Вілям, Гнатюк Михайло, Королишин Софія, Мілевська Олена.
В. 185. Планта Мойсей.
В. 191. Ваґанка Олена, Ваґанка Володимир.
В. 200. Ґосподарець Володимир, Васло Генрій.
В. 202. Шевчик Матрона.
В. 204. Семусь Іван, Гаврилько Микола, Сокальчук Олена, Савіцька Юстина.
В. 206. Тепер Петро, Козак Марія, Піжинський Франко, Мацькевич Анна.
В. 217. Гарбуз Стефан.
В. 220. Осядач Ольга.
В. 221. Скочилос Михайло, Сабор Катерина, Сабор Микола.
В. 229. Езак Олена, Лесик Марія.
В. 230. Тгурик Михайло.
В. 233. Задорожна Марія Анна.
В. 239. Муха Олена.
В. 254. Ґонтарський Морис.
В. 259. Фоця Ксеня, Крупяник Ольга, Облачинська Пелягія.
В. 264. Стефора Евелин, Когут Анна. Стефора Іван, Стефора Михайло.
В. 267. Недоситко Михайло, Гладкий Володимир.
В. 270. Баран Іван.
В. 276. Лазар Марія.
В. 277. Лата Катерина, Лата Григорій, Молява Пелягія.
В. 280. Ґовка Олена, Ґовка Сильвестер мол.
В. 288. Престаш Василь.
В. 290. Новаковська Марія.
В. 291. Корилько Лука, Сорівка Анна, Кость Марія, Любінська Анна, Телеп Катерина, Саган Стефан, Кость Іван, Сулій Іван, Яцун Іван, Кость Микола, Турчик Мечислав, Сулій Володимир, Хміль Честер, Пацула Михайло, Улан Михайло, Дикін Олекса, Корилько Анастасія, Кость Емма, Яцун Марія, Саган Вайола. Кость Анна, Кость Стелла, Телеп Марія, Телеп Стелла, Любінська Розалія, Кость Розалія.
В. 292. Лазар Двайт Т., Болакесоф Анна, Еванець Микола, Боднарчук Павло.
В. 294. Скіра Микола.
В. 317. Том Марія.
В. 323. Левусь Ілько.
В. 330. Стриек Анна.
В. 339. Кудла Ольга.
В. 346. Воложанський Анеля, Пайт Юлія, Воложанський Карло.
В. 348. Філь Марія.
В. 355. Солоничний Вілям.
В. 361. Романюк Володимир, Назаркевич Петро.
В. 364. Цубікайло Іван, Небожук Анна, Носаль Михайло, Білаш Юрій, Чайка Стефанія, Сподар Михайло, Пасковський Микола.
В. 383. Козак Йосиф.
В. 388. Пінкович Йосиф.
В. 390. Єрема Стелла.
В. 401. Кикіш Ольга.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Терефенко Юрій, Козак Іван, Козак Анастасія, Тирлич Нестор, Раповий Володимир,* Козак Володимир.*
В. 7. Петруцько Юрій.*
В. 9. Бобеляк Іван, Старовецька Анна, Янковський Йосиф, Ващук Мартин, Янковська Анна, Кормаш Микола, Кормаш Текля.
В. 10. Хвалик Фемя, Хвалик Семен, Завидняк Мілько.
В. 20. Барщовська Анастасія, Барщовський Іван,* Барщовська Текля.
В. 31. Процак Ксеня, Ястрияб Анна, Процак Іван, Скринковська Анна, Скринковський Іван, Волота Микола, Волота Анна, Ястрияб Карло,* Процак Анна, Процак Марія, Вилота Анна, Вилота Ольга.
В. 37. Слиш Юлія.
В. 39. Опар Іван, Кіцак Марія, Кіцак Антін.
В. 43. Держанович Яків.
В. 50. Панько Іван, Каршен Пелягія, Каршен Володимир, Каршен Анна, Каршен Йосифа.
В. 62. Бохняк Ілько, Ціхоцька Ева, Ціхоцький Йосиф, Бохняк Анна, Купревич Петронеля.
В. 65. Шиманський Михайло.
В. 67. Хомяк Петро.
В. 78. Ваврашко Франко.*
В. 86. Пащук Іван.
В. 91. Павлиш Анна, Павлиш Микола, Павлиш Марія.
В. 122. Заславський Кондрат.
В. 130. Війкс Марія, Олексович Анна, Олексович Микола, Степчук Петро.
В. 131. Доманчук Йосиф.
В. 139. Микитяк Іван.
В. 147. Форган Анна.
В. 149. Концевич Теодор.
В. 158. Кузьма Марія, Кузьма Роман.
В. 164. Гаврильчак Микола.
В. 176. Малічишин Василь, Вархолик Михайло, Коцоловський Стефан, Олейник Захарій, Драбик Юрій, Круц Василь, Нагорняк Йосифа, Цвян Микола.
В. 193. Малинський Петро, Малинська Катерина, Рачик Марія, Януш Войцех, Януш Анеля.
В. 206. Лаба Андрій.
В. 221. Кухар Михайло.
В. 230. Луцько Петро, Іваськів Іван.
В. 231. Гоцько Сузанна.
В. 291. Нагірна Анна, Дідик Данило Д.*
В. 304. Цар Петро, Цап Анна.
В. 307. Прус Петро, Прус Анастасія.
В. 310. Рибак Олекса.
В. 347. Патен Василь.*
В. 365. Боївка Анна, Мичак Марія, Мичак Кость, Горват Текля, Боївка Ева М., Сухиня Андрій, Боївка Павло, Ґулик Іван, Горват Марія, Ґулик Марія, Ґулик Параскевія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 62. Граб Марія.
В. 104. Кордяк Анастасія, Кордяк Стефан.
В. 151. Касич Юлія.
В. 171. Лутвіняк Катерина.
В. 204. Курляк Стефан, Гайдай Василь.
В. 242. Сухеня Андрій.
В. 264. Головатий Михайло,* Хома Василь.*
В. 288. Тульба Павло, Тульба Ева.
В. 291. Греций Теодор.
В. 312. Кульба Стефан,* Кульба Василь, Кульба Анна.
В. 317. Пристай Роман.
В. 331. Романків Володимир.
В. 346. Свердон Анна, Кукула Микола,* Кукула Анна.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 37. Федчишин Марія, Кіценюк Марія.
В. 86. Височанська Ольга, Височаський Франко.*
В. 147. Савечка Анна.
В. 165. Мадераш Олена.
В. 204. Лялька Юлія.
В. 223. Шопяк Семен.
В. 247. Косовський Дмитро.*
В. 268. Михалюк Евгенія.

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Від. 28. ____________ 1 член
Від. 276. ____________ 1 член
Від. 370. ____________ 2 члени

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 2. Гопій Анна, Пащак Теодор, Гопей Марія, Гопей Катерина, Кревіцька Марія, Лучковський Іван, Ґалин Володимир.
В. 3. Барна Анна.
В. 7. Костик Роман, Костик Марія.
В. 8. Пеціляк Павло.
В. 9. Прус Адам, Хомінець Іван, Вербіцький Михайло.
В. 11. Тимко Марія.
В. 18. Лушанська Олена, Підлипчак Олена, Ванцяк Текля, Ванцяк Василь.*
В. 22. Музика Олена, Каня Анна, Стронський Роман,* Бенюк Петро.
В. 24. Семко Федор, Семко Анна, Стефера Анна, Стефера Марія, Стефера Іван.*
В. 25. Левіцька Мелянія, Левіцький Іван.
В. 28. Бичко Анна, Давид Марія, Давид Андрій, Ґузій Марія, Ярисимчук Василь, Шовель Станислав, Шовель Михайло, Мравець Павлина.
В. 39. Клачко Яким, Кондрасевич Ева, Кудлик Пилип, Кудлик Олена, Клачко Юстина, Хомяк Анна, Когут Петро,* Кондрасевич Микита,* Фішер Анна, Пелц Ева.
В. 43. Бабей Агафія, Рогалевич Теодосія, Ковіцький Митрофан.
В. 48. Вуксанович Стефан.
В. 51. Турок Анна, Еваник Зося.
В. 64. Сас Іван.*
В. 76. Брич Теодор, Секержицька Марія, Пилипів Дмитро, Свербивус Стефан, Пилипів Йосиф.*
В. 77. Мурин Марія, Бащик Іван, Ромашкевич Казимир.
В. 78. Бордун Семен, Козей Василь, Лесяк Петро, Бівас Іван, Мацик Михайло, Бончак Антін, Маціовська Юлія, Молочняк Петро, Онушка Іван, Дронюк Юрій, Якобовський Іван, Шайняк Михайло, Ґонтарчик Василь, Тимчишин Марія, Косинський Михайло, Варищак Олекса, Шиманський Франко, Затек Іван Ваврашко Антін, Дронюк Анна, Дронюк Стефан,* Ваврашко Цецеля.
В. 85. Лотоцький Йосиф Процько Марія Лотоцький Андрій,* Лотоцька Марія, Дран Фред Теодор, Латоська Анна, Парощок Стефан.*
В. 86. Височанський Михайло,* Маїк Олена.
В. 87. Кіцак Анастасія, Кирик Ева.
В. 89. Лесько Іван.*
В. 91. Лишак Микола, Лишак Параскевія.
В. 95. Борута Юрій, Данило Петро.
В. 96. Соболь Марія.
В. 102. Щубака Катерина.
В. 104. Козак Роман.*
В. 106. Павлів Ілько, Саєвська Катерина.
В. 112. Горак Анна.
В. 113. Половський Михайло, Шафран Іван.
В. 127. Паньків Василь, Боднар Ілько,* Цьопик Володимир, Судин Марія, Кіналь Марія, Рудик Лев.*
В. 133. Будник Антін, Ковалю Марія.
В. 135. Ґлушко Софія.
В. 147. Цеґілій Михайло,* Ярем Бронислава.
В. 154. Білиця Ева.
В. 155. Ходан Анна.
В. 158. Балько Василь, Сорока Анна.
В. 166. Кулик Марія.
В. 170. Цаповський Михайло, Долошицький Михайло.
В. 176. Гинько Марія, Ґрошек Яків, Флора Тома, Брониський Йосиф.*
В. 177. Баковська Варвара, Буковський Іван,* Франьків Анеля, Пилипів Анастасія, Бісюк Тереса, Олійник Текля, Кендигалюк Марія.
В. 181. Сулима Мирослав.*
В. 188. Ткач Василь,* Цьмайло Кул. Омелян.*
В. 191. Ковальчик Петро.*
В. 192. Гапонський Антін, Макогін Михайло,* Макогін Іван,* Макогін Антонина.
В. 193. Дзюрняк Марія, Бучек Андрій, Сисак Теодор, Сисак Параска, Михалина Михайло, Наґадзина Павло, Бучек Марія.
В. 196. Цінурчин Михайло.*
В. 204. Кітай Василь, Іванишин Ольга, Іванишин Анна, Іванишин Володимир,* Редолевич Катерина.
В. 206. Виспянський Петро.*
В. 213. Павлукович Марія, Коваль Іван, Романів Анна, Вишивана Катерина, Язвінська Катерина, Брилінський Іван, Незнайомський Андрій, Кладко Марія, Мороз Микола, Кузенька Тимко, Кузенька Юстина, Ґац Марія.
В. 216. Борис Марія.
В. 217. Сивульська Марія, Савульський Микола.
В. 218. Клюс Марія, Клюс Михайло.
В. 221. Рошко Михайло.
В. 222. Грабінський Стефан,* Грабінський Доналд,* Грабінська Ольга, Лагола Йосиф,* Мушкевич Стелла.
В. 235. Андриц Юрій, Невойда Павлина.
В. 263. Солтис Іван.
В. 266. Сивик Стефан.
В. 271. Ґураль Марія.
В. 273. Попів Микита, Марцінюк Фрейда, Марцінюк Дмитро.
В. 276. Біжик Стефан, Надзяк Гаврило, Шмиґельський Федор, Столяр Юстина.
В. 278. Дибак Михайло.*
В. 291. Вашко Іван,* Бурґ Марія, Бурґ Павло,* Гомик Дмитро,* Возьний Василь,* Гальчішак Франко,* Бульса Іван,* Бульса Стефан,* Гаврик Іван, Гаврик Анастасія, Вацик Анна, Єрига Василь,* Гальчшак Михайло,* Курч Михайло,* Курч Іван,* Курч Володимир,* Курч Стефан.*
В. 292. Протсолофф Михайло,* Романофф Петро, Бурбан Теодор.
В. 295. Гащишин Микола.
В. 300. Гавриляк Софія.
В. 301. Шумський Стефан, Шумська Юстина, Галущак Михалина.
В. 302. Ділай Тома.
В. 307. Бабій Володимир.*
В. 323. Янчишин Микола.*
В. 338. Ільницька Марія.
В. 342. Маслюк Григорій.
В. 345. Кулековська Марія.
В. 359. Крук Катерина, Бурачек Анастасія.
В. 361. Опришко Стефан.
В. 362. Кондира Василь.
В. 363. Голод Михайло.*
В. 365. Камінська Магдалина, Камінський Микола, Кашицький Іван, Загібайло Василь.
В. 369. Кидеш Дмитро.
В. 370. Ройка Марія, Ройка Іван.
В. 375. Наваляний Андрій.
В. 400. Вус Михайло, Чвальга Ігнатій, Пісоцький Метро,* Райт Олена, Чвальга Франко.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 2. Станчак Михайло, Станчак Іван,* Станчек Семен,* Станчак Ева.
В. 25. Куряяк Стефан.
В. 36. Вайтович Стелла.
В. 70. Лутвіняк Катерина.
В. 105. Мричко Анна.
В. 151. Гримач Марія.
В. 155. Кордяк Анастасія, Кордяк Стефан.
В. 204. Крілино Іванна.
В. 230. Романьків Володимир.
В. 270. Чубатий Олекса.
В. 300. Сціленний Петро, Сцілена Марія, Сцілена Марія, Сціленний Іван.*
В. 324. Граб Марія.
В. 331. Гнатюк Микола.
В. 365. Сухеня Андрій.
В. 384. Гома Василь.*

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 37. Федин Марія, Кіценюк Марія.
В. 86. Височанський Франко,* Височанська Ольга.
В. 147. Савечка Анна.
В. 165. Мадераш Олена.
В. 204. Лялька Юлія.
В. 223. Шопяк Семен.
В. 247. Косовський Дмитро.*
В. 268. Михалюк Евгенія.

ЧЛЕНИ ПЕРЕНЕСЕНІ ЗІ СТАРОГО ДО НОВОГО РОДУ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

Від. 28. ____________ 1 член
Від. 276. ____________ 1 член
Від. 370. ____________ 2 члени

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ НА БЕЗПЛАТНЕ ПРОДОВЖЕННЯ.

В. 106. Мороз Антін.
В. 280. Михалинчин Василь.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ВИПЛАЧЕНИМ ОБЕЗПЕЧЕННЯМ:

В. 351. Гурайло Іванна.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ В ГОТІВЦІ:

В. 24. Кудла Катерина.
В. 76. Рубас Марія, Рубас Анна.
В. 151. Суґра Анна, Тоть Марія.
В. 263. Липка Роман.
В. 295. Сенюта Текля.
В. 361. Городецький Ілько, Городецька Ольга, Кошлайчук Франка.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 2. Дзвінка Григорій.
В. 12. Клап Едвард.
В. 29. Радко Теодор.
В. 38. Тенерович Іван.
В. 50. Горощак Семен.
В. 118. Дикій Василь.
В. 130. Скибінський Михайло, Нижникевич Марія.
В. 133. Мерц Петро.
В. 149. Концевич Теодор.
В. 152. Павлусь Йосиф.
В. 198. Сисак Йосиф.
В. 204. Вуйцекевич Михайло.
В. 206. Бабій Василь.
В. 213. Євусяк Стефан.
В. 223. Кузьмінський Стефан.
В. 277. Стефано Ксеня.
В. 288. Коростинська Сабіна.
В. 300. Бігун Галя.
В. 337. Семеньків Теодора.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком січня 1938 р. було в У. Н. Союзі повнолітніх членів	22,777
В місяці січні 1938 р. принято нових	174
В місяці січні 1938 р. принято наново	103
В місяці січні 1938 р. принято з переступними листами	21
В місяці січні 1938 р. принято з інших кляс	11
В місяці січні 1938 р. перенесено зо старого до нового роду обезпечення	4
Разом	23,090
В місяці січні 1938 р. суспендовано	248
В місяці січні 1938 р. відійшли з переступними листами	22
В місяці січні 1938 р. відійшли до інших кляс	11
В місяці січні 1938 р. перенесено зо старого до нового роду обезпечення	4
В місяці січні 1938 р. відійшли зі зворотом в готівці	10
В місяці січні 1938 р. відійшли на виплачене обезпечення	1
В місяці січні 1938 р. відійшли на безплатне продовження	2
В місяці січні 1938 р. померли	20
Разом	318
З кінцем січня 1937 р. в У. Н. С. було дорослих членів	22.772

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД:

В клясі Д.	на $ 100	—
В клясі А.	на $ 250	9
В клясі А.А.	на $ 500	121
В клясі В.	на $ 750	18
В клясі С.	на $1000	253
В клясі В.В.	на $1500	9
В клясі С.С.	на $2000	2

НОВІ РОДИ:

Обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	445
В клясі О-1000	на $1000	298
В клясі О-1500	на $1500	4
В клясі О-2000	на $2000	4

Обезпечення платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $ 500	1,240
В клясі Р-1000	на $1000	721
В клясі Р-1500	на $1500	8
В клясі Р-2000	на $2000	4

Обезпечення платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	796
В клясі Е-1000	на $1000	290
В клясі Е-1500	на $1500	7
В клясі Е-2000	на $2000	4

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі W- 500	на $ 500	1,438
В клясі W-1000	на $1000	2,410
В клясі W11500	на $1500	10
В клясі W-2000	на $2000	6
В клясі W-3000	на $3000	1

НОВЕ ОБЕЗПЕЧЕННЯ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ ДЛЯ ДАВНИХ ЧЛЕНІВ.

В клясі Т- 100	на $ 100	6
В клясі Т- 250	на $ 250	232
В клясі Т- 500	на $ 500	4,185
В клясі Т- 750	на $ 750	624
В клясі Т-1000	на $1000	9,354
В клясі Т-1500	на $1500	213
В клясі Т-2000	на $2000	60
Разом		22,772

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 1. Келаґер Роберт, Полиняк Данило.
В. 7. Панько Марія.
В. 21. Руцький Богдан.
В. 30. Вдовяк Стефанія.
В. 36. Войціховська Катерина.
В. 42. Хміль Іванна 2.
В. 45. Слободян Юрій Вілям.
В. 67. Патуляк Михайло.
В. 76. Крейщер Розалія Марія.
В. 77. Корзін Роберт.
В. 94. Ґеник Юлія, Ґеник Стефан мол., Ґеник Марія, Байор Ірина Василина, Скула Володимир, Бодруґ Анна, Бодруґ Ольга.
В. 99. Лукач Стефан А.
В. 120. Монастерська Теодора.
В. 123. Флаґертий Ґеральдина, Флаґертий Марія Луїза, Дімчек Олена, Панас Василь, Панас Андрій.
В. 127. Качур Евген.
В. 130. Копко Петро, Удич Катерина.
В. 146. Карп Олена М., Карп Стефан.
В. 147. Шевчук Долорес Анна, Шевчук Олекса, Шевчук Іван.
В. 176. Несевич Володимир, Дороцька Олена, Дороцький Мирослав, Ґасперик Роберт Вілям, Несевич Роналд, Несевич Дзінит, Мороз Мирослав Іван, Куйбіда Володимир, Ковальчук Іван Тома, Ґерат Роберт, Несевич Лій Рой, Куйбіда Василь.
В. 180. Зепко Софія.
В. 182. Малец Йосиф.
В. 183. Гнатюк Олена, Скульська Олена.
В. 204. Мостранський Микола З, Крилина Теодор.
В. 223. Яриш Павло.
В. 225. Сьогам Михайло.
В. 233. Пірнак Стефан Йосиф.
В. 234. Могила Ярослав Стефан.
В. 237. Луцик Григорій.
В. 238. Бойко Юрій.
В. 251. Крайник Йосиф.
В. 259. Мочиловський Іван.
В. 260. Шведик Анна, Шведик Едвард, Трахановський Теодор.
В. 267. Гладкий Ліліян, Гладкий Алиса.
В. 280. Ґовка Данило, Бурнавич Ненсій, Куцій Могдалина, Куцій Богдан, Ґовка Марія.
В. 281. Бояновський Микола, Маньків Григорій.
В. 291. Тимец Стелла, Тимец Йосиф, Тимец Іван, Тимец Микола, Телеп Григорій мол., Телеп Юлія, Любінська Олена, Любінський Микола, Кость Еленора, Дзюбак Вілям, Дзюбак Іван, Сулій Олена, Кость Стефан, Кость Франко, Кость Павлина, Тимец Едвард, Оленик Дорота, Кушнір Юліянна, Кушнір Стефан, Ступка Катерина, Ступка Марія, Корилко Мирон, Телеп Іван, Любінський Михайло, Канареф Віра, Канареф Олекса, Канареф Ольга, Тимець Ольга, Тимец Михайло.
В. 292. Романів Мирослав, Соловай Іван.
В. 358. Соруфка Володимир А., Дуброс Норберт, Мураль Олена.
В. 365. Ходан Іван, Ходан Йосиф, Руднянин Юрій, Руднянин Андрій, Руднянин Михайло мол.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Мельник Ірина, Мельник Стефан, Мельник Петро, Мельник Михайло.
В. 31. Процак Франко, Процак Ненсій, Процак Едвард, Процак Григорій, Процак Ольга, Процак Ева, Процак Михайло, Процак Юлія, Процак Іван, Вилота Йосиф, Ястроб Іван, Ястроб Франка.
В. 43. Держанович Анастасія, Держанович Павло.
В. 50. Каршин Наталка, Каршин Антонина, Каршин Марія, Каршин Віктор, Каршин Мирослав, Каршин Іван.
В. 62. Купревич Іванна.
В. 91. Павлиш Юліян, Павлиш Людвіґа.
В. 147. Шурин Дорка.
В. 193. Януш Йосифа, Януш Олена.
В. 221. Кухар Домінія, Кухар Василь, Дідик Василь.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 303. Куземчак Йосиф.
В. 312. Кульба Юлія.
В. 346. Садловський Іван, Мандяк Марія, Мандяк Михайло, Мандяк Василь.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ІНШИХ КЛЯС:

В. 56. Проць Анастасія.
В. 106. Турко Еленора, Турко Флоріян.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ.

В. 2. Гопей Анна, Гопей Василь, Гопей Ольга.
В. 11. Батор Катерина.
В. 39. Кондрасевич Юстина, Кондрасевич Лев, Клачко Теодор, Клачко Ева.
В. 43. Ювз Франко, Ювз Евген, Ювз Марджорій.
В. 85. Лотоцький Іван, Лотоцький Йосиф, Лотоцька Марія, Паращук Марія, Паращук Анна, Паращук Катерина, Паращук Данило, Пелехач Йосиф, Пелехач Лорона.
В. 96. Собіль Анеля, Собіль Емілія, Собіль Олена, Собіль Розалія, Собіль Володимир.
В. 105. Феснак Йосиф.
В. 106. Джуган Ольга, Джуган Василь.
В. 112. Когут Василь.
В. 133. Ковалюк Володимир, Ковалюк Евгенія.
В. 174. Козар Іван.
В. 176. Мацько Іван, Конюх Іван.
В. 180. Кос Анна.
В. 188. Закала Марта.
В. 192. Макогін Елисавета.
В. 206. Боднар Богдан, Боднар Володимир.
В. 217. Росоловська Анастасія.
В. 220. Демко Марія.
В. 234. Бохна Леокадія.
В. 280. Грицина Ліліян.
В. 291. Бурґ Павло мол., Бурґ Кенет, Вашко Іван, Вашко Ліліян.
В. 292. Романофф Ольга.
В. 300. Липка Семен.
В. 302. Ділай Юлія, Ділай Михайло.
В. 330. Окрепка Анна.
В. 332. Шурин Юлія.
В. 359. Крук Лука, Крук Ґлорія, Бурачик Анна.
В. 361. Савіцький Іван, Савіцький Василь.
В. 365. Руднянин Іван, Каміська Марія.
В. 369. Пиц Василь.
В. 392. Леосько Олена.
В. 400. Чвальга Ігнатій, Чвальга Владек, Чвальга Вікторія ел., Чвальга Йосифа, Чвальга Франка, Пісоцька Анна.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 2. Станчак Катерина, Станчак Марія, Станчак Анна.
В. 113. Куземчак Йосиф.
В. 151. Гримач Йосиф, Гримач Ольга.
В. 300. Сцілена Ірина, Сціленний Юрій, Сціленний Богдан Василь.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО ІНШИХ КЛЯС:

В. 56. Проць Анастасія.
В. 106. Турк Еленора, Турко Флоріян.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. С.:

В. 24. Боярин Володимир, Мичиховський Антін.
В. 44. Гибрик Катерина.
В. 45. Юзвяк Михайло.
В. 53. Музика Ольга.
В. 58. Гарматюк Микола.
В. 64. Ганьошин Ґеновефа, Гладич Марія, Ганьошин Ольга.
В. 65. Капущінський Стефан, Налепа Данило, Налепа Анна.
В. 73. Ковальчук Іван.
В. 76. Ґадамус Стефан.
В. 89. Павлюк Іван, Павлюк Стефан.
В. 109. Мороз Іван.
В. 121. Гречкосій Анастасія.
В. 122. Пилюк Мирослав.
В. 151. Дацик Стефан.
В. 159. Маслак Іван.
В. 160. Лисий Стефан.
В. 200. Госодарец Володимир.
В. 206. Тепер Петро, Захарків Анна.
В. 220. Осідач Ольга.
В. 221. Скочиляс Михайло.
В. 229. Лисик Марія, Ізак Олена.
В. 239. Муха Олена.
В. 270. Баран Іван.
В. 288. Присташ Василь.
В. 290. Новаковська Марія.
В. 323. Левусь Ілько.
В. 339. Сорока Ольга.
В. 355. Солоничний Василь.
В. 364. Чайка Стефанія, Пашковський Микола, Шубикайло Іван, Небожук Анна, Сподар Михайло, Насаль Михайло, Білаш Григорій.
В. 383. Козак Йосиф.
В. 401. Кикіш Ольга.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ЗІ ЗВОРОТОМ ГОТІВКИ:

В. 180. Кухар Михайло.
В. 361. Кошлейчук Франка.

ЗІСТАВЛЕННЯ:

З початком січня 1938 р. було в У. Н. С. дітей членів	8,039
В місяці січні 1938 р. принято нових	114
В місяці січні 1938 р. принято наново	33
В місяці січні 1938 р. принято з переступними листами	6
В місяці січні 1938 р. принято з інших кляс	3
Разом	8,195
В місяці січні 1938 р. суспендовано	68
В місяці січні 1938 р. відійшли з переступними листами	9
В місяці січні 1938 р. відійшли до старших членів У. Н. С.	45
В місяці січні 1938 р. відійшли до інших кляс	3
В місяці січні 1938 р. відійшли зі зворотом готівки	2
Разом	127
З кінцем січня 1937 р. в У. Н. С. було дітей членів	8,068

ЗІСТАВЛЕННЯ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 ц. місячної вкладки	5,704
В клясі 2-ій за 50 ц. місячної вкладки	1,754
В клясі 3-ій за 50 ц. місячної вкладки	610
Разом	8,068
З кінцем січня 1938 р. в. У. Н. С. було всіх обезпечених	30,840

УВАГА,

яку кожний відділовий урядник і член У. Н. Союзу повинен прочитати й відповідно до неї застосуватись.

Ті повнолітні члени та члени молодечого департаменту, що тут проголошені в рекордовім звіті за січень 1938 р. суспендованими, можуть бути приняті наново в члени У. Н. Союзу, якщо зголосяться до секретарів своїх відділів і заплатять за час суспензи залеглі вкладки, як це постановляє статут організації; інакше вони будуть позбавлені всіх членських прав, запомог і привілеїв, з винятком тих прав, які є застережені грамотою і статутом. Тесаме відноситься також до тих членів, які впродовж січня 1938 р. взяли переступні листи й ще досі не зголосилися з ними до інших повноправних відділів У. Н. Союзу.

Д. Галичин, гол. рек. секретар.

ДЕЩО З МИТНОЇ ТЕХНІКИ.

Від деякого часу можна помітити на австрійсько-югославськім пограниччі у Стирії великий приріст подруж між югославськими дівчатами й австрійськими парубками. Причина цих частих подруж дуже проста. Словенські селяни з Югославії, які сусідують зо Стирією, дуже багаті і їхні доньки дістають гарні віна. Ці віна не все дістають у готівці, а радше в натурі, і то переважно в худобі. Мито на ввожену до Австрії худобу дуже високе, одначе закон робить вийняток у випадку, коли худоба дістається до Австрії на основі заключеного подружжя. Отже австрійський парубок, що жениться зо словенською дівчиною, робить знаменитий інтерес. Про це може сказати статистика: В році 1935/36 було на пограниччі вісімкрот більше подруж, ніж у тім самім часі і в тих самих селах перед війною. В році 1936/37 скількість заключених подруж збільшилася 24 рази! Так митна техніка впливає на любов!

До Черваків прийшов віритель. Двері відчиняє йому малий хлопчик, син Черваків.

— Чи я застав тата? — питається віритель.

— На жаль, ні, відповідає хлопчик — з прикрістю мушу вам, пане, сказати, що тата нема вдома.

— Чомуж ти кажеш „з прикрістю" — дивується віритель.

— Бо не люблю говорити неправди — сказав щиро хлопчик.

З ДНЯ

ПИТАННЯ ПРОВОДУ.

Нераз на святочних концертах наші бесідники гостро критикують провідників, головно з часів нашої останньої визвольної війни. Це правда, що велика частина тодішніх провідників була непідготована до свого завдання, хоч у серці була патріотична. Критикуючи їх прилюдно на вічах чи концертах, можна викликати серед слухачів таке почуття, немовби то вся вина за наші невдачі спадає на провідників, та що загал до того ні трошки непричетний. Виходить, що загал не потребує себе змінювати, тільки потребує постаратися про добрих провідників.

Тимчасом воно не зовсім так. Бо ми знаємо добре, що також наш широкий загал багато завинив, що ми війну програли. Відомий добре факт, що нераз цілі наші села відмовлялися давати рекрутів, ховали дезертирів, бойкотували свою владу. Отож, критикуючи верхи, ми не забуваймо також і про низи й старaймося виховувати нашу суспільність так, щоб зміна на краще відбувалась не лиш у верхах, але і в низах.

ЯКИЙ ЗАГАЛ, ТАКИЙ ПРОВІД.

Бо фактично кожний загал має таких провідників, на яких заслугує. Відважні люди видають із себе відважного провідника, трусливі — боягуза, балакуни — такого балакуна, як вони самі, а люди чину видають ділового чоловіка, який умів би переводити пляни в діло. Отож загал вже рішає про якість проводу в самому зародку.

Та це ще не все. Той, хто мав нагоду бути в проводі хочби якогось найменшого гурта, хочби якогось маленького комітету, знає, що відвага провідника, його розгін, його охота до праці — часто залежать від настрою членства. Коли членство має охоту до праці, то і провідник набирає більшої певности себе, більшої активности. Коли члени недбалі, то провідник зпочатку накликує їх, картає, а далі сам утомиться і засипляє таким самим сном, як і решта членства.

НЕДБАЛІ ПРОВІДНИКИ.

Коли провідники недбалі, то можна присягнути, що це тому, що загал недбалий. В першій мірі загал винуватий, що недбалих вибирав до проводу, а далі винуватий, що не звертав на них пильної уваги вже після того, як їх вибрав до проводу. Бо нераз так буває, що до проводу попаде добрий чоловік, а зледащіє тому, що загал не звертає уваги на його роботу, не дбає, чи він щось добре зробить чи зле, не нагороджує його добрих учинків і не потягає до відповідальности за вчинки лихі. А нераз ще гірше буває; буває нераз і таке, що саме того провідника, що добрий, щирий, чесний і трудящий, загал обкидає болотом, а підтримає того, що облесний, хоч у роботі не здався до нічого.

ЧИМ МІРЯТИ ДОБРИХ ПРОВІДНИКІВ?

Та виринає питання, чим міряти добрих провідників. Коли загал піддержує якогось недоброго провідника, то робить це не з лихої волі, тільки тому, що вірить, що він добрий. Отже як розпізнати, чи якийсь провідник добрий, чи лише підлесний?

На це питання тяжко відповісти; бо щоб розріжнити доброго провідника від лихого, треба визнаватися на ріжних справах, які провідник розвязує чи подолаждує, або які повинен полагодити. Бо доброго провідника можна пізнати по його ділах; а коли хтось у тих ділах не визнається, то як він може пізнати, чи даний провідник добре їх виконує, чи ні? Ось тому саме треба ще раз підкреслити, що якість провідника таки залежить остаточно від того загалу, яким він керує.

ДЕМАГОГИ.

Нераз у нас трапляються демагоги, які вміють підлеститися людям; вони підуть з людьми на чарку горілки, усміхнуться, прихвалять усіх і кожного зокрема, і справа готова. Слухаючи таких солодких слів свого провідника, кожний собі в серці подумає: „Що за красна людина! Ах, таких провідників треба піддержати". І він справді піддержує і робить це в добрій вірі, що піддержує „доброго провідника. А цей „добрий провідник" нераз поза очі з нього самого сміється. Він затирає руки і думає собі: „Ага, вже його маю".

А нераз буває і таке, що цей демагог, коли йому хтось зверне увагу, що в той спосіб не слід здобувати собі популярности, тільки працею треба вибиватися — ще в приступі щирости скаже: „Ну, то що з того? Люди дураки. Ти, коли хочеш, то працюй собі. Всеодно, колись за це дістанеш камінь. А я, буду їх вихваляти і вони мене будуть носити на руках". Таке справді буває і нераз зприводу цього тяжко робиться на серці.

БУЛИ І В НАС ДОБРІ ПРОВІДНИКИ.

В часі нашої останньої визвольної війни були і в нас розумні провідники, які вже тоді ясно бачили, чого нам треба, і голосили здорові націоналістичні кличі, які ми сьогодня голосимо. Згадатиб Міхновського, якого нині багато людей вважають основоположником українського націоналізму. Він уже тоді закликав, щоб пірвати всякі звязки з Москвою, відлучитись від неї і свою суверенність закріпити власною силою, власною зброєю. Але загал не був до того підготовлений, чи, точніше, загал був спантеличений ріжними Винниченками, що голосили фальшиву і для нас погубну політичну науку.

ЧЕРГОВИЙ ЗРИВ.

Та, маючи це все на увазі, ми мусимо вже інакше поступити в черговому зриві, до якого скорими кроками зближаємося. Ми мусимо в цьому зриві видати зпоміж себе добрих, чесних і ділових провідників. До цього наш широкий загал має вже відповідне підготування, здобуте, з одного боку, освітою, ширенною нашою інтелігенцією, а з другого боку, тяжким досвідом і гнетом самих ворогів. У черговому зриві наш загал мусить відразу вичути тих, котрі справді матимуть на увазі добро, честь і могутність українського народу, та їх стихійно піддержати; з другого боку, мусить відвернутися від усяких демагогів, підлизайків, хитрунів, карієристів, яких у черговому зриві цілком певно знов не забракне.

Опечалена жалем по втраті Дорогого Мужа й Дорогого Батька родина

бл. п. **ВАСИЛЯ ЛЕВЧИКА**

почувається до обовязку подякувати отсею дорогою всім кревним, приятелям і знайомим, котрі потішали нас висказами співчуття та своєю участю в похороні Покійного 17-го лютого 1938-го року; всім тим, що відвідали тіло Покійного від смерти до похорону, а головно тим, що зложили вінки та китиці на могилу або замовили поминальні богослуження; що прибули на псалтиру, панахиди й богослуження; а спеціяльно Впр. о. Йосифові Чаплинському, парохові Елизабету, за його відправи й проповідь; Шан. дяковчителям пп.: Теодосієві Каськову з Ньюарку, Теодорові Онуфрикові з Ню Йорку, Василеві Ґелі з Джерзі Сити, Степанові Грабареві з Пасейку та Михайлові Ядловському з Елизабету за звеличання похорону своїм співом; членам братства св. Володимира в Елизабеті за їх асисту при тілі; представникам Українського Народного Союзу й редакції „Свободи" за їх офіціяльну присутність на похороні, та п. Омелянові Ревюкові й п. Михайлові Дудрі за їх нагробні промови в імені У. Н. Союзу й Організації Оборони Лемківщини.

Вдова Марія Левчик.

Діти: Марія, Анна, Іван, Параскевія, Юстина, Ольга й Ева; внуки та внучки.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Концерт М. Сокіл і А. Рудницького.

Неділя, 20-го лютого, буде щасливим днем джерзісітської української громади. В згадану неділю українські громадяни будуть мати нагоду витати наших славних артистів: паню Марію Сокіл і Антона Рудницького, що прибудуть зо своїм концертом до Джерзі Сити. Всі українські громадяни, не тільки в Джерзі Сити, але й по всіх інших містах, де цього роду концерти відбуваються, повинні зрозуміти те, що ці концерти важні не тільки тому, що на них виступають такі славні артисти, як оперова прімадонна Марія Сокіл і композитор-диригент Антін Рудницький. Тут треба також зрозуміти ціль, на яку йде чистий дохід з тих концертів. Коли ми всі, свідомі українці, це зрозуміємо, то можемо бути певні, що наша праця увінчається великим успіхом.

Згадані артисти докладають усіх старань, щоб концерти випали якнайкраще; а чистий дохід іде на допомогу Укр. Нар. Лічниці у Львові.

Знамениту нагоду мають українці тих околичних громад, що бажають стати в помочі згаданій інституції, а не мають нагоди влаштувати подібний концерт у себе, хай вони прибудуть до нас, до Джерзі Сити, в неділю, 20-го лютого ц. р., до салі У. Н. Дому, 181 Fleet Street, та своєю присутністю допоможуть такій гуманітарній та чоловіколюбній інституції, якою є Українська Народня Лічниця.

Також буде нагода почути чародійну музику і спів, що додають людям енергії й витривалости в тяжких хвилях людського життя.

Концерт влаштовує Центральний Комітет Укр. Нац. Організацій; він щиро вірить у те, що на концерті не бракне ні одної свідомої української одиниці.

М. Мельниченко,
предс. Центр. Комітету.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Українська Нац. Стейтова Організація стейту Ню Джерзі. — Поклик помістимо. Певно, що влаштування протестаційного віча це важна й народня справа. Але й удержання українського часопису справа важна. Ось тому треба платити за оголошення про збори й наради. І тому просимо й Вас до цього застосуватись.

Г. М., Акрон, Огайо. — Ми вислали і доходило. На нашу думку, це буде дуже цікаво Вашому братові, що є гімназійним професором, мати Пропамятну Книгу У. Н. Союзу і пізнати з неї, чим була і чим є далі українська іміграція в Америці для Рідного Краю. Тому попробуйте вислати.

Т. В., Аліквіпа, Па. — Говорити про потребу мати добру українську радіову годину на цілу Америку можна со дув-віку і з того великої користи не буде. Треба братись організувати це діло. Проектів у нас завжди багато. Та біда, що нема кому їх виконувати.

Т. Т. — Знайдіть, де той „червоний пташок" обертається, і хай там у громаді заставлять його сказати слово про те, що бачив у Советах.

Практична лекція.

Учитель: Як я переріжу бульбу на чотири рівні частини, то що я тоді дістану? Гадайко!

Учень: Четвертину, прошу пана професора!

Учитель: А як я ще й усі четвертини перетну на рівні чотири частини, то що тоді дістану?

Учень: Бульбяну салатку, прошу пана професора.

—о—

Німецький письменник-драматург Генрих Кляйст мав непропорціонально великі вуха. Раз у товаристві з тієї причини робив собі жарти з Кляйста один його приятель.

— Може бути, що мої вуха завеликі як для людини, зате твої рішучо замалі, як на осла! — відповів виведений вкінці з рівноваги Кляйст.

ПОЩО ДІТЯМ ТРЕБА ЗНАТИ КАЗКИ

Багато батьків розмірковує над тим, чи з виховного погляду вказане оповідати дітям казки, як ось про Червону Шапочку, про Сніжинку й інші, чи ні.

Дехто гадає, що напихати дитячі головки такими неправдивими історіями це значить стояти у яскравій суперечності з думанням.

Інші бояться, щоб жорстокості та кріваві випадки, що про них часто розказується в казках, не відстрашували та не онесмілювали дітей.

Навіть ті, що не хочуть вигнати зовсім казок з дитячої кімнати, гадають, що треба перше добре розміркувати, що можна, а чого не можна розказувати дітям.

Всі ті сумніви і побоювання торкаються найтрудніших і найважніших питань виховання дитини. Знайти на них відповідь не легко.

Розміркуймо насамперед, яке значіння мають казки для дітей. Візьмім для прикладу відношення між світом і правдою. Отже казка — це неправда, яку всеж розказуємо дитині без претенсії, щоби вона повірила в правдивість того, що розказуємо. Таж дитина прочуває, що наше оповідання — це тільки казка. Подруге, здається нам — а це виглядає на дивовижу — що саме через казки дитина набирає першого погляду на дійсність. Іншими словами, зміст казки ближчий до дійсности, як більша частина тих завваг, які дитина чує від виховників про досконалість та непомильність дорослих. Відомо, що батьки намагаються закрити перед дитиною всі погані сторінки життя, що хотіли би втримати її якнайдовше у переконанні, що все у світі гарне й досконале. У першу чергу це торкається наших власних промахів, які хотілиб ми закрити перед цікавим оком наших дітей. Наскільки щиріша в такому разі казка! В казках виступають люди лихі й добрі, є там мова і про сварки і про нещасливі випадки та про чудесне визволення, отже про самі справжні факти, що товаришать кожному з нас від найпершої молодости.

Подібно мається справа і зо змістом казок, що й сам страшний і страх викликує. Ми вже переконалися, що казки менше говорять неправду, ніж деякі виховні засоби, таксамо казки менше лякають, як деякі „твори" літератури для дітей, що їх видається у виховних цілях. Слухаючи таких оповідань, дитина відносить ті погрози до себе й утотожнюється з дітьми, про які мова.

Інакше в казці. В казках дитина чує про боротьбу, в якій спритніший виходить переможно, про ситуації, в яких дуже важну ролю відграють сприт і втеча, ті головні оборонні зособи дитини. Недобру чарівницю виводять у поле Івасик і Маруся, а вовка зраджує мала кізка.

Виходить це майже як оборона казки. Алеж я й справді гадаю, що казки, особливо ті народні та звірячі оповідання, можуть відіграти корисну ролю у вихованні дитини та що їх треба безумовно поставити перед тими оповіданнями, які під загрозою страшних кар вимагають від дитини безоглядного послуху.

Дитина повинна знати, що у житті дибає на людину багато небезпек, але боротьба, зручність, сприт і здібність пристосуватись дають людині змогу перемогти усякі труднощі. Дитина не повинна жити у тому переконанні, що всяке зло її вимине, якщо тільки не буде противитися дорученням батьків, поліцая і куховарки.

Таким чином усі побоювання, висловлені на адресу казок, відносяться у цілій повноті до тієї виховної літератури, що її можна би назвати просто „літературою страховищ". У ній страшить і роїться від неправд, бож це очевидна неправда, що кожна забава ножем чи ножичками мусить скінчитися кріваво, або що лакомих дітей варять у мармеляді. Скільки правдивіша така історія про „Томця Палюшка", що, пробуючи своїх сил, попадає у ріжні труднощі, але вкінці виходить з них переможно і задоволений, що він уже знову вдома під опікунчими крилами батьків.

Слідкуючи за враженням дитини від розказуваних казок, можемо запримітити, що фантастична форма не є для дитини ніякою перешкодою до того, щоб вона зрозуміла людський зміст казки. Гіпопотам, що говорить, не видається дитині чимсь дивним, бо ум дитини бачить звичайно у звірятах, та навіть у мертвих предметах, живі істоти, що думають і почувають.

Сказано вище, що через казки дитина познайомлюється вперше з дійсністю життя. Цю думку треба доповнити у тому дусі, що в казці дитина знаходить уперше підтвердження факту, що те, що переживає у своїй душі, переживають також інші. Етика дитинства вимагає, щоб дитина не гнівалася ніколи на батьків ані рідню, щоб не була заздрісна, жорстока, ані мстива. Колиж такі почуття в дитині всеж таки будяться, дитина вважає їх за щось незрозуміле, за щось, що треба можливо найшвидше усунути і про що треба якнайшвидше забути. Слухаючи чи читаючи казку, дитина довідується, що такі почування можуть будитися не тільки в її душі, але також — допустім — в душі гіпопотама. Завдяки тому дитина заспокоюється. Вдома бійки недозволені але в казці можна пережити у фантазії найжахливіші жорстокості. Обманювати батьків — це гріх, але в казці підступ, спрямований проти великанів, належить до благородних чинів. Цим шляхом казки створюють для всяких заборонених забаганок можливості виходу й вижиття у спосіб дозволений і суспільно нешкідливий. Завдяки тому казки стаються необхідним виховним засобом великого значіння.

Тож на питання, коли і що розказувати дітям, відповідаю: казки можна розказувати дітям завжди, коли того захочуть; можна все розказувати, що тільки не лякає і не онесмілює. Особливо надаються до тієї ціли народні казки та звірячі оповідання. Завдяки казкам родиться й розвивається в дитині фантазія, необхідна їй невідкличне у важкій боротьбі проти власних асуспільних гонів.

Аліс Баліт.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

На інвалідів.

З нагоди 25-літнього ювилею подружого життя Михайла і Розалії Палажіїв їх приятелі справили їм несподівану гостину в Українській Салі. Коли вони несподівано ввійшли в наповнену гістьми салю, присутні привитали їх рясними оплесками. Це їх зворушило до сліз.

Тостмайстром цього вечора був гром. І. Бойко, який відчитав привітні телеграми та покликав на бесідника о. П. Білоня, котрий переповів про заслуги ювилятів на народнім і церковнім полі. Далі говорили громадяни В. Кушнір і Павло Стадник. Останній був старостою на вінчанні ювилятів, як теж наочним свідком їх щасливого подружого життя. Ювиляти є довголітніми членами У. Н. Союзу, а також вписали до нього своїх троє дітей. Накінець бесідник згадав про Рідний Край і просив присутніх перевести збірку на українських інвалідів. Зложили: ювиляти $2; по $1: о. П. Білонь, І. Бойко, П. Стадник, С. Колічковський, Степанія Максимів, Н. Савчак, А. Сайчук, П. Єдлінський; С. Канюка 50 ц. Разом $10.50. По відтягнені за пересилку вислано $10.35 через Обєднання на призначену ціль.

Гість.

МІНЕАПОЛІС, МІНН.

Коляда на Рідну Школу.

Укр. прав. громада св. Михайла в Мінеаполіс і Сейнт Пол зложила на коляду таку жертву: по $3: А. Ґрановський, д-р М. Гайдак; по $2: І. Коцюба, С. Коцюба; по $1: о. П. Корсуновський, д-р І. Корчак, П. Андрущак, О. Пилатюк, І. Денис, І. Романчук, Ю. Деделюк, В. Хай, С. Рихлій, П. Приймак, Г. Пастушенко, О. Рихлій; по 50 ц.: П. Гайва, Т. Кохан, К. Рихлій, Н. Ванджура, І. Готра, О. Кузик, І. Тофан. Разом $26.50. Розходу було $2. Вислано $24.50 через Обєднання на призначену ціль.

Степан Коцюба.

ДО ВІДНОСИН МІЖ АНГЛІЄЮ Й АМЕРИКОЮ.

Адмірал американської фльоти, Вилієм Д. Ліґі, начальник фльотних операцій, підчас переслухання перед комітетом для морських справ у палаті послів конґресу відмовився дати ближчі пояснення про конференції між капітаном Ройелом Інґерсолом, начальником відділу военних плянів военної фльоти (тут на образку), та британськими фльотними офіцирами. Рівночасно з Лондону нагнули вісті, що капітан Інґерсол роздобув і скопіював японські морські пляни.

ЛІТЛ ФОЛС, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

Заходами урядників У. Н. Дому місцева українська громада відсвяткувала 16 січня ц. р. свято українського Нового Року. Місцеве сестрицтво приготовило на той день смачний обід. Предсідник У. Н. Дому, М. Копанишин, відкрив те свято короткою промовою і пояснив його значіння. Потім промовляли Тома Вівчар і М. Чопор, а дальший провід віддано о. І. Шнурерові, що привитав присутніх громадян і розказав їм про Рідний Край, в якому наші брати не можуть святкувати свята Нового Року так, як ми можемо тут. Дальше промовляли Т. Стриєк, Й. Остап і Н. Паламар. Вони порушували справу організування молоді. По вичерпанні справ о. Шнурер попросив присутніх зложити жертви на визвольну боротьбу. Збіркою занялися: М. Копанишин і М. Франків. Жертвували по $1: о. І. Шнурер, М. Чопор, І. Драбич, Ю. Слобак, І. Кривецький, І. Погорецький, В. Петрашик, В. Стасишин, П. Микуляк, Й. Франків, Т. Стриєк, Т. Вівчар, Н. Ґавдида; по 50 ц.: Д. Поцентелюк, Й. Осташ, М. Русин, М. Бундик, Н. Паламар, І. Окрепкий, М. Кузьмак, М. Копанишин; Параска Анна Куба 30 ц.; по 25 ц.: С. Максимів, М. Бобак, Д. Кравий, М. Басій, П. Корчинський, І. Гаргай, Д. Стержін, А. Коникевич, А. Годівський, Л. Снурза; дрібними 20 ц. Разом $20, які вислано через Обєднання на призначену ціль.

Н. Паламар.

МІКІЗ РАКС, ПА.

Коляда парохії.

Як кожного року, так і цього наша громада сповнила свій національний обовязок і перевела коляду на Рідний Край. Наші старші парохіяни, як і наша молодь, відчули біль Рідного Краю і зарядили коляду. Заколядовано $110.50 і вислали їх до краю через Обєднання з таким призначенням: Рідна Школа $60.50, інваліди $25, визвольна боротьба $25. Хай та жертва буде висловом наших побажань для наших рідних братів у старім краю в їх боротьбі за кращу долю України. Уряд парохії щиро дякує молоді, що не пожалувала труду, як теж і жертводавцям. Ми певні, що наші лепти піддержать духа наших рідних. І дай Боже, щоб так було.

Ще зазначимо, що ходили колядувати 37 місцевих хлопців і дівчат.

За парохіяльний уряд: Т. Сушинський, предсідник; С. Оліяник, секретар.

ҐЛЕСТОНБЕРІ, КОНН.

На Рідну Школу.

Колядники з парохії св. Івана Хрестителя в Ґлестонбері заколядували на Рідну Школу в старім краю $8.25. Жертвували по $1: Л. Сидоряк, М. Гамкевич, М. Стисло; по 50 ц.: Й. Пятинок, М. Творкінс, П. Ґеник, Д. Качмарик, Д. Кріль, П. Ґоляр, П. Сеник; по 25 ц.: І. Кебус, М. Дзядик, Ф. Кріль, Е. Дисинчук, О. Пилипець.

Г. Стисло.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На політичних вязнів.

Дня 25-го грудня 1937 р. члени Організації Оборони Лемківщини, відділу 1-го в Ню Йорку, справляли гостину в домівці під ч. 67 Е. 7-ма вул. Підчас гостини забрав голос Іван Мадей, опісля Михайло Романишин, Дмитро Чорнюк, а вкінці Григорій Семанчик попросив М. Дудру, щоб розказав про політичних вязнів, що М. Дудра радо зробив. Також попросив гостей про добровільні датки на політичних вязнів. Збіркою занялися Григорій Семанчик і Іван Тимчишин. Загальна сума збірки $12.95. Жертували по $1: Н. Н., Г. Семанчик, С. Базар, І. Урбан, Д. Чернюк, М. Баран, М. Кінн; по 50 ц.: О. Сахар, В. Токарський, Павлина Стадницька, М. Федорів, Н. Н., П. Котлярчик, Г. Цап; по 25 ц.: І. Мадей, Гануся Сахар, В. Сейбл, І. Рінго, Н. Н., І. Тимчишин, М. Романишин і 15 ц. дрібними.

Гр. Семанчик, Іван Тимчишин.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

COSMOPOLITAN LOS ANGELES - UKRAINIANS

By Timothy G. Turner

Ukrainians number upward of 10,000 in Los Angeles, added proof of the cosmopolitanism of this community. They come from the romantic land of plains and steppes, home of the Cossacks and waving wheat fields.

Politically the Ukraine is divided between soviet Russia, Poland, Czechoslovakia and Rumania. But Ukrainians are one in their language, a variation of Slavic different from Russian or Polish, their predominant Slavic blood and their ancient cultural heritage. Physically they are a tall, blond people. Most Ukrainians of the local colony come from Poland.

RICH FOLKLORE

The Ukrainians have a rich folklore and a handsome native woman's dress, different in its design and colors to the peasant costumes of other Central European countries which have come down since the middle ages. Local Ukrainian women often have these dresses which they put on for their national festivals.

The Ukrainians in Los Angeles county are industrial workers and business and professional men, some of considerable note. They have no geographical colony, living anywhere. 'Quickly Americanized, most of them come here after residence in the eastern industrial districts. There are 1,000,000 Ukrainians in the United States.

TO PROMOTE CULTURE

Until a few years ago there was a Ukrainian social center here in Boyle Heights. It was established and conducted by Miss Valentina Ray, who recently has been doing work among the Ukrainians in Philadelphia. Latterly she has returned here and plans to reopen the institution for the perpetuation of Ukrainian culture.

In religion Ukrainians are Catholic and Orthodox, a minority Protestants. There is no distinctive Ukrainian church here.

(Los Angeles Times, February 6, 1938.)

Жіноча хитрість.

— Богдане, в моїй шафі недостає одної суконки.

— Алеж, Орисю, хтож міг її взяти? Ти не знаєш, де вона могла би бути?

— Знаю, вона висить у виставовім вікні „Сальону Моди", осьтут недалеко нас...

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ. (88)

Впродовж ночі сторожа змінялася кілька разів. Над ранком черга припадала на Анету. Та Бравн не хотів лишати її саму. Одначе Анета бачила добре, що Бравн перетомлений і вона хотіла його конче післати на спочинок. Тому, умоляючи його, вона заговорила: „Ох, я хочу стерегти сама. Це дає мені приємне почуття. Прошу тебе, лиши мене саму".

Бравн не міг опертися цьому проханню. А ще коли Анета притулилася до нього й пестливо погладила по рамені, Бравн цілком змяк. Він уже навіть хотів відходити, але нагадав собі про небезпеку, в якій вона знайдеться, лишаючись сама. Ще раз мусіла його умоляти Анета. Вкінці, цілуючи її, він відійшов з тяжким серцем, що лишає її саму.

Рано сонце було піднялося вже досить високо, коли Джейн пробудилася й запримітила велику тишу біля вогнища. Вона з поспіхом зірвалась і побачила, що на сторожі нема нікого. Вона почала викрикувати, що вже час вставати. В кількох хвилинах усі були біля неї. Бравн шукав очима Анети, але її не було. „Чому нема нікого на сторожі?" — запитала Джейн.

„Це мій час стерегти, але мене ніхто не збудив", заговорив заспаний Сборов. „Анета, де Анета?" — питав переляканий Бравн. Він кинувся в корчі і почав з цілої сили викликувати її імя. Але ніхто не відзивався. Тоді він побіг в інший бік, думаючи, що його дівчина пішла збирати ягоди. Але ніхто не відзивався. Кругом була якась зловіща тиша.

В Москві найкраще — мовчати.

Москва 1937 з. весною. В тюрмі на Бутирці сидять два вязні.

— Ви за що сидите, товаришу? — питає перший.

— За те, що хляпнув неприхильне слово про маршала Тухачевського...

— Ов?! — відповідає другий (що прийшов до вязниці тиждень пізніше, після розстрілу Тухачевського). — А я сиджу власне за те, що висказався про маршала Тухачевського прихильно...